

*Göteborgs Skrivarsällskap*

# *Antologi 2004*

Årets antologi tillägnas minnet av

Jan Fridegård

vars mänskliga pathos, skarpa realism  
och suveräna stilistiska säkerhet varit orättvist  
bortglömt och underskattat efter 1968.

GSS Antologi 2004

© Respektive författare

Utgiven av Göteborgs Skrivarsällskap

<http://hem.passagen.se/gss>

[gss\\_brev@yahoo.se](mailto:gss_brev@yahoo.se)

Inscanning, grundläggande textbearbetning: Jan Blomkvist

Framsida: Ditte Johansson

Redigeringsansvarig: Christian Lanciai

Tryckt i Stempel Garamond

Tryck: Reproservice, Chalmers tekniska högskola,

Göteborg augusti 2004

ISBN 91-631-4304-6

*Göteborgs Skrivarsällskap*

# *Antologi 2004*

- sjunde årgången i bokform

*36 författare  
med 90 dikter  
och 23 noveller*

Johanna Andersson, Källö-Knippla	6
Raoul André, Kaverös	7
Anneliese Betz, Biskopsgården	9
Ann-Britt Edshag, Johanneberg	13
Carina Hartwig-Paurell, Askim	18
Ingemar Hermansson, Bergsjön	21
Titti Högberg, Krokslätt	24
Ulla Höglund, Fjärås	27
Frank Jalhed, Halmstad	28
Bitte Nohrin Jernberg, Orsa	30
Kajsa Johannesson, Guldheden	40
Ditte Johansson, Majorna	43
Jan Khouback, Annedal	47
Mattias Käck, Uppsala	51
Christian Lanciai, Majorna	53
Bill Larsson, Hallsberg	59
Johnny Larsson, Majorna	60
Mildred Lavonen, Västerås	62
Eva Lindgren, Kungsladugård	64
Inga Linfjärd, Getebergsäng	72
Tommy Martinsson, Kungsladugård	74
Kerstin Moberg, Guldheden	83
Michael Nystås, Partille	85
Bo Olsson, Majorna	88
Adrianna Pavlica, Guldheden	91
Kristina Pettersson, Sävsjö	94
Karin Pfaff, Hisings Backa	100
Beatriz Quevedo de Hansen, Hammarkullen	102
Cecilia Rudberg, Uddevalla	107
Arne Rylander, Mjölby	109
Astrid Skoglund, Skara	114
Cili Stjernlöf, Torslanda	116
Leif Svensson, Hisings Backa	119
Staffan Svensson, Kålltorp	122
Ulf Truffe, Vasastan	127
Marie Ulfsson, Göteborg	130

## Förord

Som vanligt har antologiredigerandet varit en törnbeströdd stig att beträda med blodiga värkande fötter, ehuru problematiken i år har varit helt annorlunda från tidigare år. Den smärtsammaste nödåtgärden har varit nödsakandet att utelämna fyra av novellpristävlingens hedersnämnda noveller på grund av brist på utrymme – den femte måste medtagas då upphovsmannen var medlem. De mest omfattande kriserna drabbade dock själva det tekniska arbetet, då scanningen av texterna bara stötte på motstånd, strul, kriser, sabotage, kollaps och virusattacker, varför detta blev försenat med två månader, vilket gav oss föga eller inget utrymme för en önskvärt rigorös detaljredigering, vilket vi beklagar och hoppas kunna undvika ett annat år.

Även andra olycksmoment inträffade, som det dock är bäst att inte orda något om här, utan låt oss i stället framhålla, att antologin i år som vanligt slår alla rekord i åtminstone ett avseende, då vi i år har hela 90 medtagna dikter. Det tidigare rekordet var 73 i 1999 års poetiska rekordupplaga.

Som brasklapp till försvar för redigeringen må nämnas, att vi liksom senaste år i den mycket diskutabla indragsfrågan valt att hellre följa författarnas individuella indragsprinciper än att föga oss efter rikriktningsadvokaternas standardiseringsiver.

Med varmt tack till i synnerhet *Jan Blomkvist*, som ensam fått uthärda alla scanningsproblem, och våra båda tillskyndande korrekturläsare *Eva Lindgren* och *Tommy Martinsson*, vars mycket olika korrekturläsningresultat kompletterat varandra högst förträffligt.

Göteborg 26 augusti

*Christian Lanciai*

redigeringsansvarig

Johanna Andersson  
Källö-Knippla

Trevar på insidan  
av ett urblåst ägg,  
  
längs sidor av  
bortblåsthet  
  
talar ingen  
lust och mening,  
kring sprickans vita skal.  
  
Slår mot kustens branta klippväggar  
ett tomt ägg.  
  
Livet är inte mer.

*Hedersnämmande i poesitävlingen 2004.*

Raoul André  
Kaverös

Cafésamtalet

Att smyglyssna på caféamtal är gratis och jag försökte spela in det pratglada paret. Allt som är gratis är viktigt i vår tid men blir viktigare när oljan tar slut. Mannen kallades Bertie. Han nämnde aldrig kvinnans namn så jag har döpt henne till Anna. Anledningen till att jag satt med en bandspelare var för att träna på det franska uttalet på ett poem av Verlaine, ”*Chanson d'automne*”, som förvarnade den franska motståndsrörelsen om att invasionen av Normandie var förestående inom 48 tim. ”*Blessent mon coeur d'une langueur monotone*” = ”sarga mitt hjärta med en entonig trängtan” – ibland är trängtan utbytt mot ”vemod”. Till samtalet.

- Det är bara din moster Sahra som löser korsord och om någon har tråkiga söndagar så är det hon. Där har inte funnits en man på tio år.
- Så mannen är vägen till lyckan. Var finner du honom någonstans. Duscha av honom och ta honom genast till mitt tält.
- Men du säger inte nej till mina inkomster.
- Har du några i slutet av månaden, frågade kvinnan jag döpt till Anna.
- En affär på gång.
- Bertie, du måste komma närmare verkligheten. Förr kunde man lita på dig men nu har du börjat ljuga för familjen. Skärp dig, barnen tappar respekten.
- Vi är allt ett fint par, är vi inte, vi har älskat mycket och fint, sade Bertie.
- Inte som jag minns det men vi har tyckt mycket om varandra, sade Anna.

– Litet hängel sitter inte dumt det heller.  
 – Bertie, folk lyssnar!  
 – Kommer du ihåg blonda Emma i sjuan. Pojkarna kom alltid för sent till lektionerna, istället stod de i korridoren och klämde på henne, speciellt Peter Hultin. Jag var avundsjuk. Men det sade de om den strikta lärarinnan med hårknuten, hon tyckte om att bli tagen på bröstet om hon bara fått chansen, påstod Bertie.  
 – Och du litar på dårhuskandidaterna inklusive din kusin Hans i Düsseldorf eller var det Hildesheim, tala om knasboll. Och sluta läs tidningarna som du har i garderoben. Jag har försökt vara en modern kvinna och låtsats att jag inte vetat om dem.  
 – Det skulle nog inte skada med litet mer hö och mindre potatis i sängkammaren. Det är vad jag anser, sade Bertie.  
 Jag förstod inte vad han menade men Anna förstod.  
 – Sarkasmer, det kan du bäst, sade Anna. Du har pratat om sånt här sedan min syster råkade öppna dörren till badrummet.  
 – Råkade? Det var en attack rakt mot de manliga arméerna och då menar jag positivt.  
 – Så för att en dörr går upp av misstag blir du snurrig i plymen en månad framåt.  
 – Hon har den effekten på män.  
 – Jag då?  
 – På den tiden var du tjugig, nu har du sluffsat till dig men du är väldigt kramgo.  
 – Du ger mig ju ingenting att ta på mig. Se på Sjöqvists, dom har råd fastän han bara kör taxi.  
 – Vad är det för fel på taxi. Jag kör bröd till Mölndal och mattor från fabriken i Vänersborg men det har du väl glömt. Du skall vara djävligt glad för mattfabriken. Vad är det för skillnad annat än arbetstiderna? Men du får väl inte tillgång till bridgeklubbarna.  
 – Jag har aldrig spelat bridge, svarade Anna.  
 – Jag menar socialt klättrande. Mitt jobb ger inte de möjligheterna men det visste du när vi gifte oss. Du får väl ordna det på egen hand.

– Nästan omöjligt för en kvinna. Du skulle inte klara att vara i mina kläder en månad, och upptäcka att jorden är invaderad av en lömsk sort som kallas män och hängt dig i hängslena.  
 – Man kan inte hänga sig i hängslen. Dom fjädrar.  
 – Just därför. Du går vilse i en kaffekopp och kommer ändå ingenstans, ständigt på väg uppför medan rulltrappan går nedåt, kämpar och skriker men står på samma plats, sade Anna med kärleksfullt eftertyck.  
 – Så klättring är det naturliga tillståndet?  
 – Inte att försöka klättra utan att faktiskt göra det. Ja. Det skulle ge mer i matkassan.  
 – Jag tycker vi äter alldeles utmärkt, sade Bertie.  
 – Det är för att du är gift med en trollpacka som kan göra mat av ingenting, Abra Kadabra  
 – Men det är den bästa trollpackan på den här gatan, iallafall i det här huset, påstod Bertie.

Ungefär så pågick samtalet och de verkade mycket lyckliga med varandra.

## Anneliese Betz

### Biskopsgården

#### Till Nummer Fyra

Jag blev väldigt glad, när jag hörde,  
 att Du har kommit den allra första april,  
 fast Din bror rejält med mig körde,  
 när han lurade mig: ”April, Din dumma sill”.

Dig är jag mycket nyfiken på,  
min lilla, fina, stora skatt,  
lycklig, att ännu ett barnbarn få.  
Jag väntar på Ditt första skratt!

Du har en jättefin Pappa  
och en gullig storebror,  
som köpt Dig några nappar  
och som gett Dig sina skor.

Det godaste Du har är Din Mamma,  
som sin stora kärlek till Dig ger,  
däröver kan Du verkligen glamma.  
Nu är vi i slakten ännu fler.

Välkommen, Du lilla, spännande flicka,  
till en värld så vacker och så skön.  
På en fredlig framtid Du nu skall blicka;  
må fred och frihet vara Din lön!

Vi skall kämpa i livet  
för att alla skall få det gott;  
inget är lättköpt givet;  
detta är livets lott.

Alla är våra bröder  
och vi behöver dem!  
Även om världen blöder,  
vi skall ej fråga: Vem?

Så, tänk ock på alla andra,  
som inte har det så gott!  
Håll inne med att klandra,  
Du, som så mycket fått!

Du som är lyckligt lottad,  
som är född i ett fredsälskande land,  
kan ha Ditt hjärta blottat;  
ge Dina bröder en hjälpande hand!

Kunskap är lätt att bära,  
vänskapen likaså.  
Än har Du mycket att lära;  
mycket Du kommer att få.

Där Du planterats av livet,  
skall Du Din kärlek så.  
Där är Ditt rike Dig givet.  
Du kommer nog att förstå...

## Blåsvisa

### Opus 48

Ute susar sommarvind,  
rister i vår trädgårdsgrind,  
ruskar om i grönan lind,  
blåser på Din lilla kind.  
Fff, fff, fff, fff. (Blås på kinden)

Har Din hud ett skrapesår,  
fäller Du en liten tår,  
viskar Mamma i Ditt hår:  
Allt är bra om hundra år.  
Fff, fff, fff, fff. (Blås)

## Ann–Britt Edshag Johanneberg

### Janus

Jag skall ändå inte stanna, säger du –  
En slank panter,  
språngfärdigt våld  
under blank päls.  
Ebenholts.  
Två blodrevor över manken.  
Ögon som kristaller i Arktis;  
snökristaller, bergkristaller  
ser mig inte.

Jag skall ändå inte stanna, säger du –  
Ett överårigt spädbarn,  
poröst underhudsfett  
över mjuknat skelett.  
Jäsdeg.  
Mun med ospänd amorbåge.  
Ögon som mangroveträsk;  
gölvatten, grodvatten  
ser mig inte.

Jag skall ändå inte stanna.  
Nej, jag vet.

*Första pris i poesitävlingen 2004. Motivering:*

”I dikten *Janus* ger Ann–Britt Edshag två helt olika bilder av en människa. Beskrivningen av en kanske älskad eller före detta älskad person får därigenom en fascinerande poetisk spännvidd. Dikten är originell och kristallklart konsekvent uppbyggd.”

Lutar Du Dig mot min arm,  
vilar Dig från dagens larm,  
känner Du Dig mätt och varm,  
somnar stilla vid min barm.  
Fff, fff, fff, fff. (Blås)

Ängeln vid Din bädd nu står,  
ser till Dig och Dina sår,  
frågar alltid hur Du mår.  
Nu en vilsam sömn Du får.  
Fff, fff, fff, fff. (Blås)

### Vaggvisa till en liten kronprins

Opus 21

Sov nu snart mitt lilla barn.  
Slottet vilar, även sta'n.  
Stora syster sover sött.  
Mor och Far är också trött.

Ock' den stora, svarta hund',  
som Dig vaktar varje stund,  
snusar tryggt i månens sken,  
drömmer om sitt stora ben.

Sov nu gott Du hjärtebarn.  
Änglar vakar över sta'n.  
Alla människor vilar sig.  
”Ske Din vilja”, ber vi ”Dig”.

## Vid bron

– Halt!

Kvinnan känner geväret mot bröstbenet och uppfattar en oknäppt uniformsrock och några hårtestar som sticker ut under en hjälm.

– Bron är stängd. Förbjudet område.

Vakten är en pojkvasker, högst 18. Nu skrapar dom i botten av bingen, tänker hon och spanar förbi hans axel, bort mot det motsatta brofästet. Där står ett vaktorn och skrevar med stöttorna i strandleran. En kulspruta sitter uppmonterad i utkiken, men där syns ingen bemanning. Gryningens dimstråk flyter över vattnet.

– Gå hem, mor lilla, här kan I råka illa ut.

Hon noterar pojkens dialekt. Bergsbönder.

– Det är dit jag ska, säger hon och pekar upp mot kullarna på andra sidan floden.

– Där ligger det bara ett fångläger. Förbjudet område.

Soldaten river sig under hjälmen och trycker till med gevärsmynningen mellan hennes revben. Hon backar ett par steg ner på grusvägen. Sedan rotar hon i buken på sin kappsäck och langar fram en halvdrucken Chivas Regal. Pojken skakar på huvudet och knäpper uniformen. Hon ser på hans konfirmandkinder och stoppar tillbaka det agnade betet i väskan.

Så spottar hon i händerna och baxar ner kappsäcken till strandängen strax intill. Sätter sig mödosamt, plockar fram ett stycke bröd och börjar karva i en fårfiol. Sneglar på grabben som spänner remmen på hjälmen och fattar posto på sin beordrade utkiksplats vid broräcket. Han slätar till uniformen och spejar bort mot bergspassen med minen hos en man med en uppgift.

En vindil driver längs floden och kvinnan uppfattar en pust av pojkens kroppslukt – från och sockrig.

– Jag hörde att era trupper i Nordvästprovinsen har kapitulert, säger hon och sväljer en bit ost. Det är snart slut med er här också. Vad gör du då?

Han blir röd om kinderna.

– Det är nio mil ut till den neutraliserade zonen, fortsätter hon. Berg och forsar hela vägen. Kan du klara dig i vildmarken?

Floden viskar. Kvinnan petar sig mellan tänderna och funderar en stund.

– Fast det är klart, en soldat stannar väl på sin post

Pojkens blick halkar över kött och ost och bröd, glider sedan iväg bort mot vaktornet. Kvinnan spetsar ett stycke korb på en kniv och drar in enrisdoften i näsan.

– Kom och smaka på en bit, säger hon.

Han ruskar på huvudet igen och gömmer ögonen under hjälmkanten. Han vaktar sin bro.

Efter en stund kasar han nerför slänten, tar spjörn med kängorna mellan strandstenarna och öser upp vatten i en skopa. Dricker så att han väter ner halva skjortbröset. Torkar av ansiktet mot axeln. Sedan ställer han sig i slutningen och håller uppsikt över en 62-årig kvinna och hennes fläckade tygväska.

– Vad gör din familj? undrar hon.

– Fårbönder. Och så har dom ett mejeri.

– Borta i Sela-bergen, eller hur? Där är det fint. Har varit i dom trakterna och vandrat flera gånger. För längesen.

Båda ser ut över floden som virvlar fram med forsar och underströmmar.

– Här, säger hon och lyfter upp en brödbit. Ge mig en skopa vatten så får du mat av mig.

Det är en rättskaffens affär mellan ärliga motståndare.

Pojken betraktar videbuskarna vid strandkanten. Han grunnar väl på att hon är en av de andra. På sin plikt och på att vakta bron. Så går han och fyller skopan, klättrar upp för slutningen igen och sätter sig att bryta bröd ihop med fienden.

Kvinnan ser på medan pojken stoppar munnen full. Det sårbara adamsäppet guppar när han sväljer maten otuggad. Dom reguljära får svälta, tänker hon. All proviant går väl till specialisti. Och så tänker hon på att hon måste hinna fram i tid.



Den mjölkiga gryningen börjar få färg, men fortfarande märks inget liv vid vaktornet. Kvinnan spejar över floden.

– Har dom lämnat kvar dig här, eller sover dom ruset av sig som vanligt? frågar hon.

Pojken slutar äta och glor på henne där hon sitter med händerna i knäet och en klut om huvudet. Hans ena hand far upp i en gest mot pannan som om han velat korsa sig men ångrat sig i sista stund. Istället tar han emot en bit ost som hon räcker honom. Han tuggar och fingrar på georgskorset som hänger i en snodd runt halsen.

Kvinnan iakttar den unge mannen framför henne: smulor hade fastnat i fjunet kring hans mun, och öronen blossar.

– Har du någon käresta där hemma? undrar hon.

Han skakar på huvudet. Hjälmen är för stor och han får rätta till den och spänna remmen igen. Hon lägger hakan i handflatan och ser ner i gräset, begrundar något.

– Ingen skulle dö innan han haft en käresta, säger hon och hostar till.

Pojken äter och tänker på ingenting. Rödklövern omfamnar den uttjänta mausern vid hans fötter.

Så kastar kvinnan en blick på gryningshimlen och knyter snörena på sina kängor.

– För 18-20 år sen var vi och vandrade i dina hemtrakter, min son och jag, säger hon. Vi bodde på ett värdshus med pelargoner på taknocken. Prästen i byn bjöd oss på äpplevin. Han blev så förtjust i min grabb.

Soldatpojken stryker rockärmen över den flottiga munnen och rapar bakom handen.

– Vad heter din pojke? undrar han; kanske mest för att tacka för maten.

– Han är där, säger hon och pekar upp mot kullarna på andra sidan bron. Det är dit jag ska.

Soldaten vaknar till och i hastigheten glömmer han att betänka sig.

– Men där är ju bara fånglägret och spezi-vakterna, säger han. Dom har börjat avrätta.

– Just därför måste jag dit.

Den unge mannen ser på kappsäcken som ligger och sväller bland daggnåporna som en dräktig fjällko. Han ser på kvinnan som sitter där i slutningen med klumpiga skodon och en urmodig finklänning – och då förstår han.

Hon plockar ihop resterna av kött och bröd i en solkig duk och lägger knyten intill hans knä. Så grimaserar hon och häver sig upp på fötter.

Med tre kliv når soldaten brofästet och osäkrar mausern med ett skrapande.

Kvinnan griper tag i kappsäcken och linkar fram till honom.

– Nu går jag över, säger hon och smeker honom på kinden.

Sedan trampar hon över bron på stabbiga ben.

Soldatpojken blir stående i reglementsens position och stirrar på en sorgmantel som klipper med vingarna på broräcket. Efter en stund säkrar han geväret igen och fjärilen lyfter över det opålitliga vattnet.

*Andra pris i novelltävlingen 2004. Motivering:*

”Med känsla i dialog och miljö beskrivs ömsint en relation mellan människor underställda krigets villkor.”

# Carina Hartwig-Paurell

## Askim

### Vänskapshoppen

- Vad kostar en vän?
- Ja, det beror på?
- På vadå?
- JA, vill du ha en gammal vän eller en ny vän?  
Vad vill du ha vännen till?  
Ska vännen prata, sjunga, ljuga, älska, lyssna eller vet du inte vad du vill ha för en vän?
- Tja, jag vill egentligen ha någon att promenera med bara, går det att få?
- Nej! Det är en kompis du behöver då. Det för vi inte här. Gå till kompisshoppen där borta till höger, se så!

### Kompisshoppen

- Hej jag vill ha någon att promenera med?
- Men snälla vän, då får du ju gå till hundshoppen till vänster, se så!

### Hundshoppen

- Jag vill ha någon att promenera med.
- Vad härligt. Jag slutar om en timma.

## NÄR LJUSET ÄR SLÄCKT

Karin kysser Brittans man då ljuset plötsligt släcks. Då ljuset tänds vet ingen något.

– Hej, välkomna. Gick resan bra? säger Britta tillgjort glatt som en nyrik snipkärning bör.

– Jovisst, tackar som frågar, säger Karin och kliver försiktigt in i den moderna villan. Var har vi födelsedagsbarnet då?

Karin sätter ner presenten på hallgolvet och letar med blicken efter Brittans man. Det ringer på dörren igen. Karin rycker till. Britta öppnar. Nu kommer den tredje systemen.

– Ja må han leva, skriker Gullan i dörröppningen. Och var har vi födelsedagsgubben? skrockar hon smilande med sina knallröda läppar.

Systrarna går in i vardagsrummet. Där står födelsedagsbarnet med ett glas champagne i handen och pratar med resten av gästerna. Gullan springer fram och kysser honom på kinden. Karin stirrar storögt men sänker blicken snabbt när han tittar på henne över Gullans axel. Karin går fram och grattar honom med att ta i hand. Han släpper inte handen förrän Britta behagar gå in i rummet med resten av gästerna.

– Skall man svälta ihjäl på det här kalaset eller? säger Gullan efter att ha fått i sig sitt tredje glas champagne. Hon var den första som gick och plockade ur den goda buffén och de andra gästerna var inte sena med att följa efter.

Det är alltid Gullan som tar initiativet av de tre syskonen och det kunde Britta reta ihjäl sig på. Hon kände att det var ju trots allt hennes fest och nu står pigga glada Gullan och hojtar att det är dags för gästerna att äta. Det enda Britta såg framför sig var Gullans röda läppar som rörde på sig hela tiden. Hon kunde verkligen inte vara tyst.

Karin smög efter i kön till buffén. Födelsedagsbarnet kom efter och ställde sig bakom henne. Han känner hur gott hon luktar men vågar inte säga det till henne. Han tittar efter Britta och ser att hon tittar efter honom. De nickar åt varandra. Allt skall vara perfekt.

Gästerna sätter sig i den flotta matsalsgruppen. Karin och födelsedagsbarnet hamnar bredvid varandra och Gullan mitt emot.

– Jag tycker du ser lite kär ut, Karin, har du träffat någon ny? Det är ju tre år sedan din man gick bort. Och dessutom tycker jag att du skall testa mitt läppstift. Du ser lite beige ut. Det är kyssäta dessutom.

– Jasså! Du har en hjärtevän, vad är det mera som du håller hemligt? säger födelsedagsbarnet till Karin.

Karin blir illröd i ansiktet och roffar åt sig läppstiftet som Gullan sträcker fram. Hon tittar på det och duttar lite på sina läppar.

Lamporna släcks.

Karin kysser Brittans man då ljuset släcks. In kommer Britta med en sprakande tårta. Ingen vet något

– Du är min hjärtevän, viskar Karin till födelsedagsbarnet.

– Och du är min, får hon till svar.

Ljuset tänds och Britta ser att hennes man har rött läppstift i ansiktet. Britta spänner blicken i Gullan som ser ut som ett frågetecken. Karin ler.

?

Vad innebär att må bra?

Säger du att du mår bra fast att du inte gör det?

Varför gör du det?

Vad är du rädd för?

Att någon ska tycka synd om dig?

Eller att någon inte ska förstå kanske?

Spelar det någon roll hur man mår inför en vän?

Vad är en vän?

Kanske någon som frågar hur du mår?

Vad svarar du då?

Tänkte väl det...

*- med Ulf Truffe*

## Ingemar Hermansson

### Bergsjön

#### En dag i november 2003

Bakgrunden till allt  
kanske är ett enkelt faktum  
men kräver sin förklaring  
Varför skall vi stiga ner  
i denna vrålande tid?  
Uppfattningen  
att vi alla är skyldiga  
på något vis  
är inte längre gångbar  
Novembergråten  
spinner in mig i sin kokong  
Genom drömmarnas fönster  
ser jag inte längre någonting

#### Ekonomi

Pengarnas till synes neutrala energi  
detta endimensionella fenomen  
linjärt och vertikalt  
Vi är alltid fria att kunna identifiera oss med ett mått,  
en sifferkombination  
Inte åt sidan, höger eller vänster  
inte bakåt eller framåt, inåt eller utåt  
bara upp eller ner

Vi är inte tredimensionella kroppar  
vi är endimensionella linjer  
våra liv skall pressas  
gång på gång  
genom denna smala springa  
som kallas ekonomi

## Aforismer

Den fria viljans största fiende  
är vanans diktatur

Förstärk resurserna till sedlighetspolisen  
de nakna kejsarna är fler än någonsin

### TILL BERÖRDA PARTER:

tvivlets apostlar  
som predikar intighetens lov  
att jaget är varandets förtäring  
jagets vardande i intet  
Vi bidar och lider  
medan tiden tuggar och tiger  
Jag står här med mina nakna tankar  
och sanningens skärande skratt  
ekande i mina öron  
Allting i världen tycks redan vara sagt  
men en tanketrasa flyger förbi  
Dödens fångsnät:  
Vad är termodynamikens andra lag  
mot en kopp kaffe i syrénbersån?

## Naken

Jag vaknade en morgon  
vidöppen för världen  
och mig själv  
som när man stod i badkaret och frös  
när man var liten  
väntande på att mamma skulle hämta handduken  
och torka mig  
sedan värmen och den varma kakaon

## Nu naken

med skönt smärtsamma insikter  
men ingen handduk och  
ingen varm kakao  
från mamma

## Tre aforismer

Inne på gården  
ljuset genom kastanjen  
en studsande boll

Lyssnande väntan  
Ekande steg i trappan  
Hemkomstens nyckel

Väderleksrapport  
Åskans muller på avstånd  
Tvätt på torklinan

# Titti Högberg

## Krokslätt

### Beröringen

Hon gick ut ur sjukhusparken, hade arbetat två dygn i sträck. Sovit några timmar. Det syntes på håret som trots att det var självlockigt hängde platt efter huvudet. Axlarna kurade, hon funderade på att knyta scarfen runt huvudet.

Hon valde att gå grusgången tvärs över den stora grasmattan bakom stadshuset. Trevåningshusens trista fasader ville hon helst inte se. Sjukhuslukten satt kvar i kläderna, sjuklingarna på näthinnan. Stadskärnan bestod av en gågata. Konditori i den ena ändan, spårvagnshållplats i den andra. Men där emellan kunde man köpa allt man behövde. Åhléns, Hemköp. Inte roligare än husfasaderna. Eller att gå hem till sitt gamla hus och gömma sin trötthet där. Som vanligt! Hennes steg stannade framför ett skyltfönster dit ögonen lockades av en vilsam syn. Milt i färgen, mjuka underkläder, lyxiga. Annat än sjukhusets, eller hennes egna. Vit bomullstrikå.

Hon kom in i min butik just innan jag skulle stänga. Jag säljer damunderkläder. Man får prova utan hjälp. Kläderna är mycket vackra. Dom är gjorda av silke, siden charmeuse och äkta spetsar. Dom vanligaste färgerna crèmefärgat, rosa, vitt och svart. Någon gång lila.

Jag har alltid varit intresserad av damunderkläder.

Min mamma tycker inte om att jag säljer damunderkläder. ”Vad ska folk tro,” sa hon.

– Hej, kan jag hjälpa till med något, sa jag.

– Tack, jag ska be att få se mig om, sa hon.

Stillsamt gick hon runt, nöp i ett eller annat. Mest i det vita. En gång i en svart body. Underbar i svart siden, byst helt i spets som

också kom igen nertill. Helt hastigt, som skuldmedvetet nöp hon i den.

Hon tittade noga vidare, på prislappar, storlekar, modeller. Dröjde sig kvar som om hon hade mycket gott om tid.

Ingen sa något, jag försökte titta ut genom fönstret för att inte verka påträngande, men såg henne ur ögonvrån. Storlek trettioåtta! Hennes hudfärg skulle harmoniera med crèmerosa. Vitt skulle framhäva det oskuldsfulla hos henne.

Hur gammal kunde hon vara? Ung, men inte purung.

– Det här, sa hon.

Det var ett litet vitt linne med tunna axelband och en smal spets i både över- och underkant. Tyget var skuret på snedden för att utan sömmar följa kroppens konturer. Så anspråkslöst, tänkte jag, men jag sa:

– Tack, jag stänger nu, vill du stanna på en kopp kaffe?

Hon såg inte ens förvånad ut. Sa bara ja tack.

Jag låste dörren, sa varsågod och visade på dörren till utrymmet bakom butiken. En mild doft av fräscha textilier svävade i luften. Ett litet bord och två stolar och överallt kartonger på hyllorna som klädde väggarna.

– Det var snällt att du gör mig sällskap. Det blir lite ensamt ibland.

– Jag vet, sa hon

– Får jag ta kappan?

Den var sträv, inte mjuk som kasmirullen är. När jag tog av den kände jag doften från hennes hår. Ren och frisk. Hon var prydlig i mörkblått jumperset och rutig kjol.

Hon har inte förstått, tänkte jag, hur tyget mot kroppen kan fylla en med välbehag om det är av rätt sort.

– Du skyltar alltid så vackert, sa hon.

I tankarna klädde jag henne i dom vita silkesstrumporna, den snörlivslika strumphållaren med spetsvolang. Det uppstod en fin kontrast mellan hennes ålder och dom kläderna. Det blev intressant!

Jag bryggde kaffe, värmd mjölk. Allt skall göras med omsorg om det skall bli njutbart. Kaffet var nymalet. Jag köper bara ett kvarts kilo i taget för att inte aromen skall gå förlorad. Likaså häller jag först i mjölken i koppen, sedan kaffet. Då förhöjs smaken. Till det bara en bit fin choklad.

– Vet du, jag tror att folk har glömt bort att njuta! Och att det betraktas som lite skamligt. Jo, man får njuta av vissa saker. Fotboll, konserter, natur. Men så fort jag säger: ”smek med handen över det här silket” ser dom generade ut. Eller är det ordet som gör folk generade? När man säger ”smek”. Är det för närgånget? Berör det något i människans inre, det näst intill förbjudna! Så synd. Vill du ha socker i kaffet, annars var så god!

Han lyfter på locket till en ask med mörk choklad. Kaffedoften blandas med chokladdoft. Han tystnar och dricker.

– Jag har fått lära mig att använda mina händer försiktigt, säger hon, på sjukhuset. Det är ju inte riktigt samma sak, men hud kan kännas som silke.

Först nu ser hon att hans lockiga hår är blankt och ljust som hos ett barn.

Så talar de i ett par timmar, om det som är vackert och skönt. Hennes trötthet försvinner och på vägen hem följer hennes ögon träden, rosenbuskarna, katten som snabbt pilar över gatan och i kvällsljuset gnistrar den vita färgen i krukornas blomsteruppsättningar. Fåglarna har börjat slå sig till ro inför natten och kroggästerna fått sina ölglas. Nästan ensam på gatan lyssnar hon på sina egna steg och låter sig smekas av den mjuka milda kvällsbrisen. Lindarna och syrener omfamnar henne då hon kommer hem och hon blir kvar i sin trädgård i skymningen en lång stund innan hon går in i sitt hus.

## Ulla Höglund

### Fjärås

#### Han slår....

Har man vetskap kan man inte längre famla i okunnighet. Eller låtsas som om man inte vet. Det blir obekvämt. Det är bekvämare att inte veta. Men nu vet jag. Vad gör jag då? Mitt samvete ställer krav på mig. Obekväma samvete, du stör min frid. Bomullsfrid.

All din själsliga smärta bor i din späda kropp. Din rädsla. Du legitimerar ditt liv genom bestraffning. Mannen som slår dig. Du stannar kvar därför att i dina egna ögon är du inte värd bättre. Bilden som Djurens Rätt tryckt visar en mink i en bur och text om att det nu är dags att förbjuda pälsdjursindustri. Jag ser en kvinna i en bur och med text Nu är det dags att förbjuda kvinnomisshandel. Har man alltid levt i bur tror man att det är det normala livet. Hur klarar man livet utanför buren om ingen visar hur? Jag visar dig bilden och du säger ”Å så söt”. Tanken i mitt huvud växer till ”Söt och inburad”.

Vårt samtal flyter ut och förlorar substans. Svalnar tillsammans med maten på våra tallrikar. Jag återför oss till bilden med den inburade minken. ”Är det jag”, frågar du. Nej, det är alla kvinnor som låter sig misshandlas och förnedras. Polisanmäla? ”Nej, nej, nej det skulle jag aldrig göra”, säger du. Jag kan, men det säger jag inte. I allmänpreventivt syfte skall den mannen stoppas. Genom att du förnekar ger du honom möjligheten att gå till nästa kvinna och slå....

Nästa gång vi träffas är ditt ansikte välsminkat. Dina ögon ber mig att inte se det jag ser. Du träffar honom inte så ofta nu, säger du. Jag förstår inte varför du över huvud taget träffar honom. Men jag vet varför du gör det. Av samma orsak som alla andra kvinnor som identifierar sig med en slagpåse. På kvällstidningens löpsedel läser jag att en småbarnsmamma har blivit mördad i sin lägenhet. Det är väl inte... Nej, det var det inte. Det var inte du den gången. Det var en annan kvinna. Hon slogs till döds i sin bur. Du sitter fortfarande i din bur och väntar – ser inte att den är öppen. Luckan står öppen. Det trygga är det vanda. Du tror att din roll är att bli slagen. Pjäsen spelas så länge som åskådarna finns. Din kropps smärta ropar till dig, men ditt huvud hör inte ropen. Jag har givit dig en nyckel till hjälp, men du måste själv sätta den i låset och vrida om. Jag vill ha tillbaka min frid. Min bomullsfrid.

## Frank Jalhed Halmstad

### NATTLIGT

Tyst , hör  
det kommer så konstiga ljud  
från jorden upptränger  
de dödas förstummade skrin  
De sovande snarkar  
de vakande styr  
en kort period  
innan morgonen gryr

### EPILOG

Tyckte att han borde drömma  
om något som påminde  
om döden eller  
ett förestående möte  
bland stympade stenar  
och brustna rör  
om dimmiga varelsers  
envisa strider och  
uppehållande försvars  
svåra konst

Bakom scenen  
kunde man  
trots olika tungomål  
urskilja ordet  
kärlek

### SUBVENTION

Sätta segel  
och göra segel verksamma  
innebär att handla  
för andra  
för andra  
förhandla  
något förvandla

Solvindar då  
över vidderna går  
bestryker skymda snår  
startar allt  
lämnar allt

## TEORIPROV

Om det är morgon eller kväll  
vet vi inte  
om det är dag eller natt  
vet vi inte  
men på goda grunder  
anser man  
att det är så  
i livet

## Bitte Nohrin Jernberg

### Orsa

#### Bibliotekarien som slutade springa

Det var en gång en liten bibliotekarie som inte hann med. Varje morgon skyndade hon sig så mycket hon kunde men missade nästan alltid bussen ändå. På jobbet fick hon springa med famnen full av böcker för att hinna med. Inte bara en gång om dagen utan för det mesta. Alla låntagare stod snällt i kö och väntade medan hon sprang. Om telefonen ringde så hann hon ofta inte ens med att svara.

– Tur att jag har så starka ben brukade hon säga och skratta lite förläget.

De gick som trumpinnar hela dagarna fram och tillbaka, ut och in mellan bokhyllorna.

Ibland – nåja, väldigt ofta faktiskt – drömde hon sig bort. I böckernas underbara värld fanns ingen stress, inga krävande barn med tider som hon måste passa och ingen muttrande make bakom

morgontidningen vid frukostbordet. Där var alltid vackra landskap att njuta av och fantastiska människor att umgås med. Nästan i varenda bok fanns någon hon kunde se upp till, bli förälskad i eller skratta med. Hon var en inbiten bokmal.

– Det är ju bara bra att läsa mycket när man har ett jobb som jag, eller hur?

Inget dåligt samvete i hela världen kunde få henne att ge upp sina utflykter i litteraturens imaginära universum.

– Förresten är det ju min enda hobby. Och en hobby måste man ju ha!

Det hade hon läst någonstans. Något om människans säkerhetsventiler och förmåga att bevara sina själsförnödenheter i vårt moderna samhälle. Visst var tempot högt och visst var det många som ”gick i väggen”. En hobby kunde hjälpa hade hon läst. Något om alldeles eget skulle det vara. Det stämde också så bra med fantasivärldarna hon besökte varje dag. Ingen annan såg ju det hon såg eller upplevde det hon upplevde. Hennes alldeles egna små äventyr var det. Det enda lilla smolket i bägaren var just det att hon inte hann med. I bokens våld förlorade hon sig nämligen ofta helt och hållet och klockan gick fortare och fortare. Allting blev lidande.

Hon ansträngde sig verkligen. Gick upp en timme tidigare t ex. Det fick bara till resultat att hon somnade före godnattstunden i TV. Barnen var inte roade. Mycket jämmer och elände följde. Hon fick prova något annat. Hon höll sig vaken sent. Smög ut i köket med sin bok när resten av familjen hade somnat. Där satt hon sen timme efter timme. Nästa morgon var inget så vackert precis. Speciellt inte hennes rödkantade ögon med sina tunga mörka hängpåsar. Den vanligen så morgontrumpne maken lade ner tidningen och yttrade två hela meningar.



– Gudars skymning så du ser ut! Är du sjuk?  
Hon fick pröva något annat.

Lunchrasten den dagen var inte rolig. Till slut klämde hon fram med rena rama sanningen rakt i ansiktet på sina kolleger.

– Jag får aldrig tid för mig själv, inte någonstans, och allt jag egentligen vill är bara att få lite tid att läsa.

Kollegernas undrande miner och småleenden sa henne att de inte riktigt hade samma problem. Antingen var de tydligt så trötta på bokdamm och fiktiva historier att läsning var det sista de tänkte ägna sin fritid åt. Eller så var de ena riktiga hejare på att snabbläsa. Hon undrade hur det gick till ibland, men det var ingenting för henne. Aldrig i livet skulle hon kunna rusa omkring bland miljöerna och knappt hälsa på folk i persongallerierna på det sättet. Nej, hon var en njutare! I alla fall fanns tydligt inget råd att hämta i det gänget.

Hon måste lösa detta ensam. Det stod nu klart för henne. Hur skulle hon då få mera tid? Kanske det inte var själva tiden som var felet ändå? Kanske det var sättet hon använde den på? Kunde det vara så enkelt? Hon fick prova sig fram. Till att börja med tog hon reda på vad hon var bra på, tyckte om att pyssla med eller bara fick henne att må fint. Svaret på allt var: böcker! Kruxet var ju att det på något sätt började kännas så fult, oansvarigt och rent ut illegalt på något sätt att läsa sig bort från verkligheten. Om så bara en liten stund varje dag. Det fanns ingen tid för det helt enkelt. Bara man kunde hitta ett sätt att få själva uppgåendet i böckernas underbara intriger att kännas som ett betydelsefullt jobb. Något som också omvärlden kunde förstå och få respekt för. Hon grubblade. Hon tänkte. Som i en dimma gick hon sedan omkring på jobbet och hemma. Barnen och maken klagade för döva öron. De fick laga sin mat själva. Kollegorna började ana ugglor i den berömda mossen och kom med små trevare.

– Hur är det, lilla vän? Mår du bra nu för tiden? Hur har du det hemma?

Efter ett par veckors hårt tankeslit och mental utsorteringsmöda vaknade bibliotekarien en morgon. En mycket vacker och betydelsefull morgon. Hon hade det! Trägen vinner! Den som väntar på något gott... Man ska aldrig ge upp! Hon hade det verkligen – lösningen! Till och med efter noggrann och självkritisk inspektion så visste hon faktiskt vad hon hade att göra. Det var så enkelt. Varför hade ingen sagt något? Hon var ju som klippt och skuren för detta. Redan samma kväll skulle hon börja. Detta skulle bli hennes nya hobby. Hon skulle kunna göra den till vad som helst. Bara hennes fantasi kunde sätta gränserna. Och den hade ju för det mesta inga synbara sådana. Det bästa av allt var att hon inte skulle behöva överge sina älskade böcker heller. Nej, precis tvärtom var det. En djupdykning rakt in i prosans uppbyggda irrgångar toppade hennes nya kvällsaktivitetsplanering.

Så kom det sig att med vässade formuleringar och en glödande pennföreläsning gjorde vår bibliotekarie sin författardebut med en dräpande historia om stressade yrkesarbetande mammor. Boken mottogs med stort intresse, respekt och en aning avund. Livet lekte. Allt var precis som hon hade drömt att det skulle vara. Familjen var stolt över henne och gav henne andningsutrymme och tanketid så ofta de kunde. Nästa bok skulle förstås bli en riktig höjare.

Så mycket tid hon fick för sig själv! Tänk så det kan bli!

## Värmorgonminne

Lilla vännen går på promenad med mig  
Han har full kontroll  
Solen lyser på en snöfläck mitt i en stor pöl  
Våren är redan... nej inte än  
Lilla vännen plaskar glatt i alla lerpussar  
Vi är på morgonjakt

Det blir tvärstopp vid en stolpe intill vägen  
Där står vi stilla  
Morgonsolen värmer i nacke och päls  
En svag vind som rufsar om i håret  
Lilla vännen halkar och klättrar  
Han far som ett yrväder

Det är snart dags att vända om hemåt  
Vi har klivit i alla gropar  
Nu väntar kaffe och frukostfrid i köket  
Härliga vårdag.... Det blåser lite  
Svansen står rakt upp som ett segel  
Lilla vännen skyndar sig

Jag följer med på ett strålande humör  
Vi skuttar runt en snöfläck  
Lilla vännen tassar säkert på utspilld sand  
Solen gassar i mina ögon  
Smältvatten porlar runt fötterna på oss  
Jag följer honom hem

## TOM

Vissa kvällar är det som om ingen var hemma  
Det är ödsligt mellan mina väggar  
Ingenting händer här  
Tystnaden knäpper runt i rummet  
Jag får inte ur mig en enda god idé  
Då sätter jag mig ner och blundar  
Jag luktar lite på stillheten  
Sträcker ut mig i den mjuka hemmaluften  
Det gör inget  
Ingenting alls  
Allt är gott

## Marknadsaffären

Algot var yngst av fem bröder hemma på gården. År 1908 var han sex år gammal och fick för första gången följa med Far till marknaden. Händelserna omkring denna begivenhet blev för Algot något mycket stort som han aldrig skulle glömma.

Det var nämligen så, att om gossen nu prompt ville till marknaden då fick han vackert ta och bekosta resan själv – åtminstone vad gällde fickpengar. Hans Far var stenhård på den punkten. Familjen hade det på den tiden inte alltför fett. Det fanns bara inte rum för extra marknadspengar. Far ansåg det nog också vara bra för gossen att lära sig något litet om pengars värde och eget ansvar.

Algot gick till granngården.  
Grannen var välbärgad och en väl ansedd man i byn. Algot hade ofta sett honom göra affärer både med Far och andra. Penningaffärer med reverser och kontrakt och kvitton. Far själv hade ju bevars vid ett tillfälle lånat slantar och kommit hem med

noggrant präntade papper. Algot hade funderat över detta förut. Nu med marknaden så nära förestående måste han ju också hitta på något. Varför skulle inte också han kunna? Om Far nu ändå tyckte att han redan var så "stor" som han brukade påstå. Beslutsamt knackade han därför på hos grannen.

– Jag kommer i affärer, sa han och klev in över tröskeln.

Mössan åkte av och han bockade artigt. Grannen som själv öppnat dörren efter ett myndigt "stig på" drog lite på munnen. Men gossens allvarliga blick fick honom att harkla sig och fundersamt ta sig om hakan.

– Kommer du för din Fars räkning, pojke?

– Nej, för min egen.

Nu log grannen lite igen.

– Jaha, vad kan jag göra för dig då?

– Är det möjligt att få låna en liten marknadsslant?

Grannen kikade häpet och förbryllat ner på den lilla ivriga men sammanbitna parveln.

– Ett lån?

– Ja, jag tänkte jag kunde betala tillbaka nästa vecka.

– Nja du, sa grannen tveksamt och det blev tyst.

Algot höll andan nu. Det här var enda chansen. Av Far och Mor fick han inga pengar, det visste han. Veckoslant brukade han få. För alla hjälpsysslor han gjorde därhemma. Den var förstås redan spenderad på bröstsocker och annat nödvändigt. Åka till marknad utan ett enda litet öre på fickan var ju ingen större idé det heller. Bara gå omkring och sukta en hel dag. Nej tack.

Grannen böjde sig ner lite och såg honom rakt in i ögonen.

– Är du beredd att göra en rätt och laglig affär då? Efter konstens alla regler förstås? sa grannen och blinkade lite.

Algot blev lite fundersam. Nog hade väl grannen råd ändå? Det var ju inte frågan om så stor slant direkt och Far brukade ju säga att "det dröjde nog innan man såg kistbotten i granngården".

– Ja, vad menas med en sådan affär då? Han grinade lite osäkert mot grannen och snurrade mössan i händerna.

– Ett lån är ett lån, pojke! Vi får se till att skriva revers, med 6 procent ränta, från dags dato. Vad sägs?

Han rätade på sig, vände helt om och började gå runt i rummet. Algot bligade oroligt och följde honom med blicken. Det verkade mycket allvarligt det hela. Men "affär är ju affär". Det hade han ju hört Far orda om så många gånger.

– Du får se till att betala tillbaka i tid, gosse. Men vänta lite nu... Vi kan ju ordna det så att du arbetar av skulden här hos mig. Mitt i vårsådden är vi och nog kan det komma väl till pass att få ett handtag på gården. Vad säger du? Ska vi säga...

Och grannen lade ut texten, ordade om lön per timme, avdrag för middagsrast och räntetillägg m.m. Till slut förstod Algot helt klart och tydligt att nu hade han en lagriktig och rättsligt korrekt överenskommelse på hand. *Eller gjorde han verkligen det? Förstod han sådant? En 6-åring på den tiden?*

För grannen rörde det sig säkert om en veckas hjälpreda på gården i bråda tider. Kanske en extra vecka kunde fås ut av "räntetillägget". Gossen var ju duktig så liten han var. Van att hjälpa till hemma hos sig och snabb på foten. Ingen dålig affär. Och slanten det hela kostade var ju försumbar.

Grannen halade nu upp sin stora svarta smålandspung ur bakfickan och gav pojken ett förtroligt leende.

– Vi gör väl upp på en gång då, eller...?

Röd i ansiktet sträckte Algot upp sig och log tillbaka. Nu var han redan stor. Det kändes ända ner i tårna. Han var Låntagare och han skulle minsann se till att betala tillbaka ordentligt. Han skulle visa Far att "bra karl reder sig själv". Far kunde sitta där med sin snålpung. Själv skulle han följa med till marknaden och ha riktigt roligt. Inte kunde Far tycka illa vara heller. Det hela var ju en affärsuppgörelse på vuxet vis. Han kände sig mycket vuxen när han sträckte fram handen och grannen slog av på handflatan.

– Så där ja, kom här ska vi se då. Här ska skrivas revers, utbrast grannen med allvarlig uppsyn och slog sig ner bakom skrivbordet. Långsamt och utstuderat togs skrivdonen fram, revers präntades

och Algot fick skriva sitt namn på den prickade raden. Han hade precis lärt sig att med tungan som styrfjäder plita sitt namn med snirklig skrivstil. Lutande och darrigt visserligen men läsligt ändå.

– Här har du slantarna nu pojke, sa grannen och räknade högtidligt upp summan i Algots utsträckta hand.

– Tackar, tackar, jag kommer väl klockan sex på måndag morgon då, sa Algot och bockade.

Grannen bara skrockade godmodigt.

– Ja, du kan göra affärer du, sa han och Algot rodnade av stolthet. Han skyndade sig hem till Far för att berätta och för att visa upp marknadspengen och kontraktet han fått med sig.

Tänk om man kunnat se minen på hans Far när han förvånat ögnade igenom reversen som gossen så stolt förevisade. Men man kan ju göra sig en föreställning om vilket intryck detta gjorde på honom. För Algot själv var det i alla fall en händelse som framstod klar och tydlig för hans innersta i hela hans liv. Ja, som till och med blev en av orsakerna till hans vuxna intresse för affärer över huvud taget.

Far tog med sig papperet och sonen in på kammaren. Han satte på sig glasögonen och tog sig en ordentlig titt på kontraktet. Algot stod tyst bredvid och väntade fastän det kröp i honom av iver att få berätta för Far om allting. Ändå höll han tyst och väntade. Han ville inte visa sig barnsligt ivrig. Dessutom fanns en liten gnutta oro i maggropen. Tänk om Far hittade något i handlingen som inte var riktigt bra?

Till slut tog Far av sig glasögonen och såg på sin entusiastiskt rodnande lille son.

– Åhum, tja, du tycks ju veta hur saker och ting går till. Men... Han tystnade och tittade fundersamt på sonen.

– Det blir ju en väldigt dyr fickpeng det här. Det förstår du väl? Med ränta till så kommer du säkert att få jobba hela veckan.

Algot spärrade upp ögonen.

– Hela veckan?

– Ja det verkar så, ja. Det sa han väl inget om förstås? undrade Far som nu började se en aning irriterad ut runt ögonen.

– Nej, det hörde jag inget om. Jag trodde ju jag skulle få lov att hjälpa till hela måndagen men....

– Ja ja, du klarar ju säkert av jobbet i alla fall, sa Far och strök sig allvarligt över munnen och suckade.

– Du får väl följa till marknaden i morgon då. Med egna pengar. Men var rädd om dem du. Så dyra som de slantarna är.

Algot fick verkligen slita för att betala tillbaka sitt lån. Far lade inte ett enda finger emellan för att lindra plågorna för minsta sonen som ville vara så vuxen. Nej, snarare verkade han mer och mer tycka att det hela var en nyttig och bra läxa för den lille. Nu fick han lära sig vitsen med att vara noggrann och försiktig med allt det finstilla i varje överenskommelse. Däremot blev Mor under en lång tid närmast ovän med granngården för deras fräcka sätt att utnyttja pojken. Ändå gjorde hon inget åt det. För så var det ju på den tiden. Ungar skulle lära sig den hårda vägen.

Tänk vad den läxan satt i länge. Algot hann bli vuxen och få egna barn och barnbarn innan han kunde skratta gott åt händelsen.

*Hedersomnämmande i novelltävlingen 2004.*

# Kajsa Johannesson

## Guldheden

### Madängsgatan

”Det var en solig dag,  
en dag så ung...”

Det kunde varit vilken dag som helst men just denna dag hade mamma och pappa berättat den stora nyheten. Nyheten med stort N. Det var inte nyheten att jag skulle få en lillasyster eller lillebror. Nej, om det ändå varit så väl. De hade precis talat om för mig att vi skulle flytta från vår etta i vilken vi bodde fyra personer, till en större och mycket finare lägenhet. Inte inom Göteborg utan till en mindre och tryggare stad – Kungälv. Det var mycket skog och mark där precis som på landet där mamma och pappa var uppvuxna. Inte så mycket avgaser, buller och nedsmutsning som det var på Hisingen. Det var en lugn och fin stad och jag skulle trivas där, det var mina föräldrar säkra på.

Vad fint vi skulle få bo tänkte jag för mig själv, vi skulle minsann få bo i samma stad som kungen själv. Det fanns säkert många älvar där och om jag hade riktig tur kunde jag kanske även få se en och annan älva. Mina fantasier var många och min nyfikenhet stor på denna lilla stad men samtidigt tyckte jag mina föräldrar var dumma. Ja, faktiskt riktigt elaka drakar. När vi flyttade skulle jag få lämna mina vänner Lotta och Hans. De var mina bästisar och vi hade precis fyllt sex år. Lotta den rödhåriga, fräkniga tjejen som vågade käfta emot de vuxna och Hans den lugna, stillsamma killen med det bruna kruset. Hans som fick hänga med på mina och Lottas hyss.

Det blev många salta tårar för mig inför denna flytt.

Stentrappan till uppgången var kall att sitta på men där satt de och väntade på mig Lotta och Hans när jag kom ut med klampande steg som ekade på gården

– Är du ledsen, frågade Hans.

– Ja, det är jag faktiskt. Vi skall flytta till kungens stad.

– Vad häftigt, utropade Lotta och applåderade så mycket hon orkade. Dit vill jag också flytta!

– Men dit vill jag inte flytta, sa jag och blängde surt på mina kompisar.

– Skall vi leka kurragömma, frågade Hans.

– Jag vet inte, sa jag och sparkade hårt med hälen mot trappen som jag just satt mig på.

Det fanns många bra gömställen på gården. Mitt favoritgömställe var den stora eken. Det skulle varit fint på gården om soptunnorna av plåt inte funnits. De hade inga lock och stod lite överallt mellan arbetarbostäderna. På sommaren var stanken som värst och flugorna var de enda som var i extas över soptunnorna. Varför, förstod inte vi barn, då de luktade allt annat än gott. Vi fick hålla oss för näsan varje gång vi gick förbi dem. Någon kurragömma blev det inte denna dag.

– Skall vi rymma, skrek Lotta med glädje i rösten. Då slipper ju du bo med kungen.

– Rymma, sa jag tjurigt. Du vet ju hur svår den porten är att få upp, sedan förra rymningsförsöket.

– Vi får inte öppna porten och gå ut på gatan för då får vi stryk, sa Hans, samtidigt som han kastade en näve småsten så långt han kunde.

– Tråkmåns, ropade Lotta och jag i munnen på varandra. Tråkmåns!

– Jag är inte alls någon tråkmåns, men jag vill inte ha stryk.

– Tänk om det finns en lekplats på nästa gård, en stor lekplats, sa Lotta och tittade på mig.

– Det är tråkigt att det inte finns någon lekplats här, men kungen kanske har en, sa jag, med hoppfull röst.

Den låsta och tunga porten var svår att få upp och den blev omöjlig för oss att öppna sedan våra föräldrar satt in ett extra lås så högt upp att vi inte kunde nå det. Inte ens när vi försökte lyfta varandra nådde vi upp. Det var den åttonde dödssynden att lämna gården, tyckte våra föräldrar, därav denna speciella låsanordning.

– Vill ni ha godis, frågade Hans, och sträckte fram godispåsen som han gömt i fickan på sina kortbyxor.

– Mmm..., sa Lotta och jag i munnen på varandra och började slita i påsen på jakt efter de godaste och största bitarna.

De salta tårarna ersattes av den söta smaken och livet kändes riktigt bra med mina bästisar Lotta och Hans denna soliga dag.

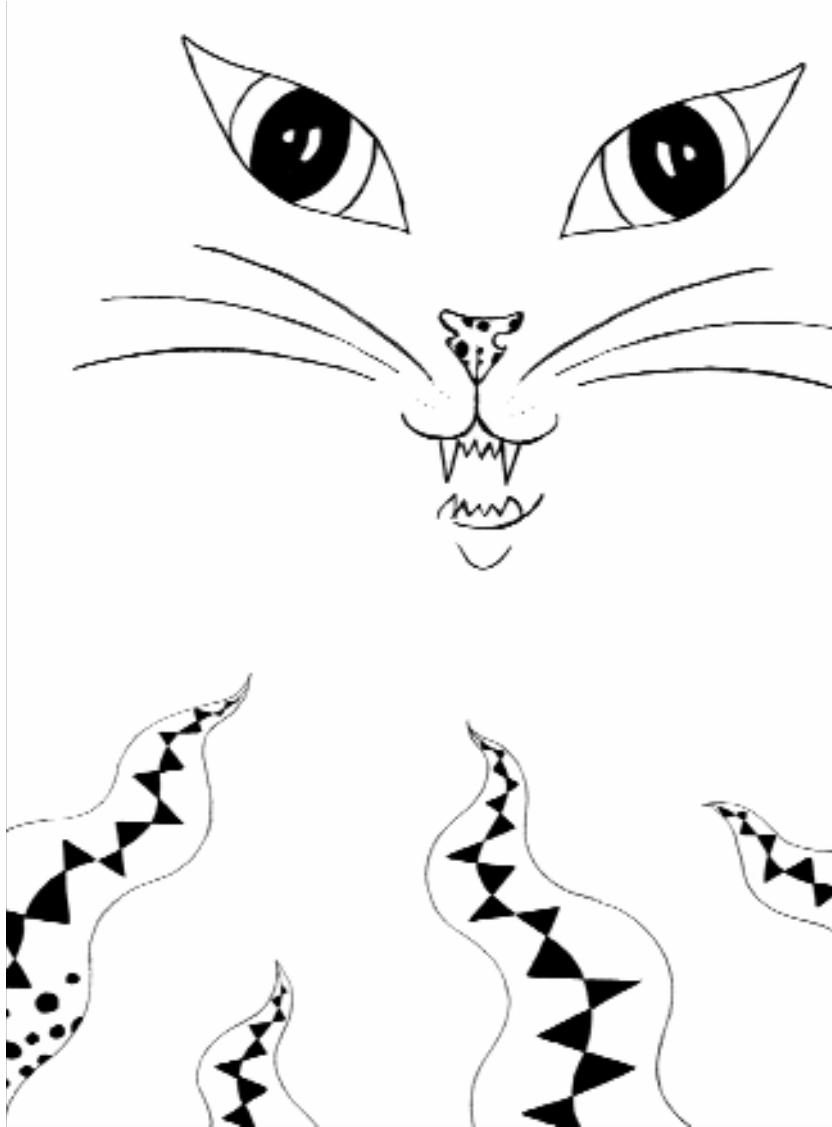
”...men bortom rum och tid  
den lyser än.”

(Diktstroforna som inleder och avslutar min berättelse är hämtade ur Bo Setterlinds dikt *Kärlekens musik*.)

## Ditte Johansson Majorna

### Tistel

Det talas ofta om gott och ont hos djur.  
Om deras skönhet. Om nyttan av dem.  
Om rätten till deras kroppar, till deras lidande.  
Om människans rätt att använda deras liv.  
Om människans rätt att styra  
andra djurarters antal och levnadsområden.  
Det talas ofta om gott och ont hos människor.  
Om deras skönhet. Om nyttan av dem.  
Om rätten till deras kroppar, till deras lidande...



Tistel jagar orm med skräckblandad förtjusning

Jag drömde om Tistel i natt  
om katten med de  
vackra blå ögonen  
katten med den mjuka vita pälsen  
katten som jag inte kan glömma

Jag drömde om Tistel i natt  
om den kloka katten  
som gick vid min sida  
genom dagar och år

Jag drömde om Tistel i natt  
hon kröp upp i min famn för att gosa  
mjukt spinnande  
tryckte hon sin vita kropp mot min

Jag drömde om Tistel i natt  
jag fick hålla henne i min famn  
en stund i drömmen  
hennes varma kropp och mjuka päls  
kändes så nära

– ur Boken om Tistel 2004



Tistel föredrar hummer framför kräftor och räkor

## Jan Khouback Annedal

### STOPPKRAN

På den mörklagda stationen i Iasi hade det ännu varit riktigt behagligt. En sval tjugofemgradig nattvind från bergssluttningarna upp mot Ukraina, slingrade sig med viss möda genom de trånga perrongtaken. Tåget var som vanligt mörkt och fullsatt. I min vagn fanns det dock en glödlampa kvar, vilket hörde till ovanligheterna. Glödlampor var svåråtkomlig hårdvaluta. Den satt i kupé fyra och det smutsbleka ljuset kastade ut några överblivna strimmor till oss som var bofasta i korridoren. Vi stod där och vilade så gott det gick, hängande mot de solkiga väggarna med fötterna i ett hav av mörkt bagage. I de flämtande ljusfingrarna skymtade jag siluetterna av mina närmaste medresenärer. En del av dem befann sig på ständig rastlös vandring mellan vagnarna på jakt efter en sittplats, eller bara för att få tiden att gå.

Någonting var inte riktigt som det skulle. Jag kände en oro komma och gå. Inte en vanlig oro som man kunde känna inför en svår och utmanande uppgift, utan ett odefinierbart epicentrum av mentala stötar vars like jag aldrig känt förut. Ibland var de borta, men ibland uppfyllde de mig. Jag tände en cigarett och försökte bortse från dem.

Efter en timme kunde jag skymta det första gryningsljuset. Vi var då redan ute på Berladslätten. Ibland kunde jag skymta ett svart streck i det flacka landskapet, som löpte parallellt med oss. Jag förstod att det måste vara floden, vars vatten ännu var dolt för det gryende ljuset. Långa tåg med spöklikt kolsvarta tankvagnar passerade oss ibland. Jag har sett dem så många gånger, men alltid glömt dem efteråt. Varje gång jag ser dem så är det nästan som en déjà-vu-upplevelse. Dessa tankvagnar är alltid på resa under natten, men jag har aldrig sett någon under dagtid. Jag har aldrig sett dem stå och pusta ut på ett stickspår vid en liten idyllisk station



med pelargoner hängande i krukor från stationshuset. Jag undrar vart de är på väg. Existerar de överhuvudtaget i dagsljus? Finns det kanske en tankvagnshimmel som ivrigt väntar dem vid slutmålet, för att där kunna vagga dem till ro? Oron gjorde sig oftare påmind nu. Det började bli svårt att ignorera den.

Solen gick upp. För en kort tid var det vackert och nästan konstnärligt. Fula och förfallna industribyggnader, liksom fattiga och nedslitna byar och småstäder utmed vår väg blev till tavlor i rött, gult och svart och med kraftfullt spännande skuggningar. Horder av arbetare var på väg till jobbet. Oron var nästan som bortblåst. De som satt i kupéerna snarkade och sov djupt.

Solen gjorde ett ryck och alla färger försvann. Jag tittade med ens in i en obarmhärtig strålkastare. Någon passerade bakom mig i korridoren och jag kände ett styng av oron igen. Jag vände mig om och såg en flicka försvinna bakåt i tåget. Solen steg snabbt nu. Värmen accelererade i vagnen, men inga fönster gick att öppna. Konduktören var upptagen med att sälja undermåligt ”kaffe” från sin lilla kupé. Luften var en stillastående stank av svett, galon och det fräna desinfektionsmedel som alltid användes här i stället för tågstädning.

De sovande i kupéerna vred sig oroligt i sömnen. Många av dem visste vad som väntade på Berladslätten, så de hade varit kloka nog att pimpla i sig mängder av Tuica medan det ännu var natt, med hopp att få sova lite längre. De riktiga proffsen hade placerat tygskynken under sig på sätena. De som inte hade gjort det klistrades snart fast på de smutsiga galonsätena.

Konduktören serverade fortfarande ”kaffe”. Kunde man betala i dollar så kastade han i några extra korn turkiskt Nescafé. De som bara kunde betala med lei, eller ukrainska ”kuponger” fick vara utan. De flesta fick alltså vara utan. Solen började bearbeta vagnens plåttak. Temperaturen steg sakta men säkert. Oron kom tillbaka. Epicentret liksom vandrade i kroppen och för första gången blev jag rädd för att bli översvämmad av det. Jag vände mig om och såg flickan igen. Hon kom gående mot mig. Jag tittade ut genom

fönstret och lät henne passera bakom mig. Hon försvann åt andra hållet och oron gjorde detsamma.

Konduktören vägrade att öppna fönster. I ren desperation försökte till och med en moldavisk affärsman att muta honom med ryska rubel, men utan resultat. Svetten rann i strömmar överallt och luften började bli tung att andas. Flickan passerade igen och min oro likaså. Hon var i min längd ungefär och hade ett runt fullmåneansikte med tjocka läppar. Den här gången vände hon sig om just då hon passerat bakom min rygg och våra blickar möttes. Världen och mitt hjärta stannade för en kort sekund och epicentret växte från en ärtä till en fotboll i magen. Hon hade stora ögon och jag tror inte att hon blinkade någon gång. Men jag kan ju ha inbillat mig det.

I Tecuci flöt det ut en strid ström av morgonsömniga oljearbetare som sedan ringlade bort mot den stora industribyggnad som dominerade staden. Det blev en sittplats ledig i den kupén där lampan lyst tidigare. Lampfästet gapade nu tomt och övergivet. Glödlampor är hårdvaluta.

I kupén var det ännu varmare. Jag slets mellan en önskan att vila mina nattståndna ben och ett behov av att komma ut i korridoren och vanka bort lite tid. Jag beslöt mig för att stå ut ett tag i kupén, mest för att få tiden att gå. Vid kupéfönstret satt en sliten metallskylt fastskruvad. På den stod texten ”Livsfarligt att luta sig ut” på fyra olika språk. Jag undrade om någon någonsin hade lutat sig ut genom det fönstret. Handtagen såg fastrostade ut och konduktören vägrade alltjämt att låsa upp dem. Var han kanske rädd för radioaktiv smitta utifrån? Tjernobyl låg ju inte så väldigt långt därifrån. Nej, det var nog bara så att det fanns någon gammal obegriplig bestämmelse som han nitiskt och plikttroget följde.

Ovanför kupédörren satt ett litet rödmålat handtag. En plastskylt ovanför det kungjorde på fyra språk att detta var nödbromsen. Jag noterade att nödbroms heter ”stoppkran” på ryska.

Jag försökte mig på att slumra till. Orosepicentret pulserade och ökade i storlek. Jag tittade inte upp. Jag visste vem det var som gick förbi där ute på sin eviga vandring från ingenstans till någonstans. Epicentret minskade igen. Jag kunde inte sova, så jag gick ut i korridoren för att hänga lite vid det hermetiskt tillslutna fönstret

och kanske vanka runt lite. Jag var törstig, så jag bytte några kuponger mot en ljummen läskedryck hos konduktören. Jag noterade att också han svettades ymnigt och att även hans fönster var tillbommat. Läskedrycken sögs upp av kroppens celler redan i halsen och snart var jag lika törstig igen.

Solen stod nu som högst på himlen. Jag gick tillbaka in i kupén och klistrade fast mig på galonsätet igen. Jag var ensam i kupén nu. Värmen hade suddat ut konturerna av landskapet utanför. Jag kände oron välla in på nytt. Denna gång med stor styrka. Jag ville inte se henne, så jag gömde min blick i mina händer och inväntade epicentrets avklingning. Men det klingade aldrig av. Det växte från en ärta, till en apelsin, till en fotboll. Det började överta min kropp. Jag försökte låta tankarna gå till allt möjligt för att distrahera mig själv. Är det inte lustigt att nödbroms heter stoppkran på ryska? Stoppkran. . . Längre än så orkade inte tanken. Jag var tvungen att titta upp. Hon stod där utanför och tittade på mig. Var fanns alla andra på tåget? Var det bara hon och jag kvar nu? Man kanske skulle slå sönder fönstret, men det skulle väl bli ett oherrans liv om jag verkligen gjorde det.

Hon bara står där och tittar. Det måste vara på mig hon tittar. Det finns ingenting att se här inne. Kanske skulle jag tala om för henne vad nödbroms heter på ryska. Hon kanske skulle tycka att det var lustigt att det heter stoppkran.

Hon tittar fortfarande. Hon rör inte en min i fullmåneansiktet. Nästan hela min kropp ligger nu i orosepicentret. Jag reser mig sakta och går mot henne. Jag vet inte varför jag gör det, men jag gör det. Jag ser henne tydligare nu. Är det inte något bekant över henne? Förnuftet säger nej, men någonting i epicentret säger ja. Jag sugs in i min egen ångest. Orosepicentret tar över mig. Jag känner det rent fysiskt. Det mesta av min kropp står inte längre under min kontroll. Det är bara vänsterarmen kvar som är min. Jag har nu bara ett långsamt steg kvar innan jag är framme hos henne. Jag börjar falla sakta framåt, åtminstone känns det så.

Då drar jag i nödbromsen.

## C

Du är min skymningseld  
och mitt gryningsljus.

Om så falnande i fjärran,  
ändock brännande och pockande.

Om så vikande i vinden,  
ändock lysande och lockande.

Du är min skymningseld  
och mitt gryningsljus.

## Mattias Käck

### Uppsala

#### rastplatsen

pappa skruvar fort genom radiobruset  
bredvid oss tretton mil grenfattig skog

en nedlagd bensinstation utan flagga  
under marken rostar cisternerna sönder

pappa vinklar in backspegeln i taket  
pejlar in mina rastplatstomma ögon

är det långt kvar

ja det är långt kvar

tinningen skakar mot den kalla rutan  
försöker sova till ett mjukt motorljud

i diket vilar en igenknuten plastpåse  
en gul isklump övergiven av en åksjuk

trycker ansiktet mot den slitna dynan  
pappa blundar hårt bara en kort stund

*Tredje pris i poesitävlingen 2004. Motivering:*

”I *rastplatsen* av Mattias Käck gestaltas upplevelser som i sin skärpa och tydlighet framträder som genuina barndomsminnen.”

I boken ett svart  
nyplockat hårstrå: det är  
hela du jag har

Pingis bland dammet  
på höskullen: ett andra  
set av kärleken

I handen glöder  
växelspaken: livet ser  
in i backspegeln

Sakta reser sig  
allt gräs som hållit andan  
Tältet är borta

Den röda jackan  
mitt i halvelvavimlet  
Bilen skär bort dig

Och skogen står kvar:  
en joggingrunda genom  
själens katedral

Sen eftermiddag  
på taknocken: solen ska  
snart svalna med oss

Täcket på golvet  
Solen stiger rakt in, tar  
på en oblyg kropp

*Hedersomnämmande i poesitävlingen 2004.*

## Christian Lanciai

### Majorna

#### Den maskerade damen

Det var på den gamla goda tiden i Kristianstad, när man var ung och hela världen var ett paradiset som inte kunde bli bättre. Jag var nyförlovad på den tiden och nybakad student med bättre betyg än vad jag ens vågat hoppas på själv, så jag gick omkring i en konstant berusning och vandrade salig från fest till fest och dansade mig igenom den ena studentbalen efter den andra och hänförde all min lycka och salighet till min skyddsängel, min inspirerande musa till kärsta, mitt livs enda älskade, som jag då trodde....

Ty då visste jag ännu inte att livet är till för att ständigt bereda en överraskningar. Det var sent en kväll som jag kom hem från en fest, varken måttligt eller omåttligt berusad utan fullt i stånd till att kontrollera mitt eget liv och allt vad jag företog mig, och hängde prydligt av mig min sidenfodrade svarta slängkappa och min vita sidenscarf samt satte min cylinder på sin rätta plats i boxen i mitt hattskåp och ämnade just förbereda mig för natten i anständig ordning, när en dov knackning på dörren gav sig till känna. Då jag aldrig haft skäl att frukta för någon svarade jag omedelbart utan att tveka spontant: ”Stig in!” och menade det av hjärtat vem det än var. Min första reaktion när gästen steg in genom dörren blev därför något främmande för mitt väsen, när jag för mig själv konstaterade, att detta hade jag inte väntat mig. In steg nämligen en dam, men det var inte vilken dam som helst. Det var en maskerad dam.

Jag kunde inte för mitt liv gissa vem hon var. Likväl var det uppenbart att hon måste känna mig och ganska väl. Hon betedde sig nämligen helt som hemma, som om hon vuxit upp i min närhet, ty hon intog min lilla studentlägenhet som om det var en självklarhet att hon var född för att härska där. Jag var stum av förundran medan hon ställde sig mitt i centrum belyst av den lilla takkronan och nästan uppträdde som från en scen med en imponerande vältalighet:

”Jag vet att du är nyförlovad, Göran, men jag är beredd att ge dig en chans. Jag är din för livet, Göran, om du vill ha mig. Men du måste bestämma dig nu. Om du tackar nej till mig i detta ögonblick försvinner jag omedelbart för alltid ur ditt liv. Men om du tackar ja lovar jag att göra allt för dig så länge jag lever som din tillgivnaste och hängivnaste slav. Du måste då givetvis omgående slå upp din förlovning, men jag tror det är värt det, ty ett erbjudande sådant som detta lär du aldrig få mer i detta livet.”

”Ge mig betänketid,” stammade jag fram, lamslagen av obeslutsamhet.

”Du har betänketid nu i detta ögonblick! Tänk dig noga för! Jag kan aldrig upprepa mitt förslag.”

”Men,” fortsatte jag stamma, ”jag ser ju inte ens vem du är.”

”Det räcker att jag vet vem du är, och jag är säker på min sak. Nöj dig med att veta, att du inte kommer att ångra dig när du får veta vem jag är.”

”Men.... jag kan inte bara slå upp en förlovning så plötsligt!”

”Du kommer att förlora henne ändå. Det vet jag. Er förlovning kan klara sig i högst tre månader. Se mitt förslag som ett erbjudande om något bättre och säkrare. Mig kan du lita på. Det garanterar jag.”

”Men.... ge mig åtminstone morgondagen!”

”Du har mig nu och aldrig mer. Du kan få mig nu eller aldrig.”

Jag hade aldrig varit så knäsvag i hela mitt liv, och jag kände hur benen liksom rann ut i sanden för mig. Bara kvinnor kan försvaga en på det sättet. Jag kunde inte acceptera min egen svaghet. I ren desperation måste jag dumt nog göra motstånd, och jag fick till äventyrs ur mig de första ord jag någonsin ångrat i mitt liv:

”Jag är ledsen, men jag måste visa min fastmö den hänsynen att jag inte kan skrota henne utan att ens få veta vem jag bestämt mig att skrota henne för.”

Då kom hennes mördande, sista ord:

”Jag beklagar dig verkligen, Göran.”

Och hon vände tvärt om på klacken och gick ut.

Hon höll sitt ord. Jag såg henne aldrig mer. Och precis tre månader senare sprack min förlovning.

Hela mitt liv har jag sedan grubblat över vem denna okända maskerade kvinna kan ha varit, men jag har aldrig lyckats få någon klarhet i det. Det var ett unikt sanningens ögonblick, då jag kanske kunnat göra min lycka och vinna hela världen i ett svep, som jag i min hänsynsfulla dåraktighet bara lät mig gå förbi i min skamlösa oerfarenhet av hur kärleken verkligen verkar enligt ödets outrannsackliga lagar.

(Dorothea Ljungberg, Ekenäs, Finland,  
genom Rasmus Larsson, Stockholm.)

## Fimpen

Jag kunde ha strypt den djäveln. Men dessa indiska affärsmän är så förbannat smarta, så de kan lura på en vad som helst. Jag trodde jag hade råkat ut för allt – tungskrapare, öronrensare, palmister, vibrationsterapeuter, gengångare, men den här tog priset. Poserna var helt enkelt oemotståndliga. Och så har man ju råd med vad som helst i Indien, då allting är så oförsäkamt billigt. Här hade man hela Kamasutra i praktisk beskrivning, en halv kortlek med utförlig förevisning av alla de mest raffinerade samlagsställningarna, så att man bara måste tappa hakan inför alla dessa akrobatiska möjligheter. Jag hade fått den för 50 rupier, men när jag gått igenom den noggrant med delvis dreglande mun (det medges) ångrade jag affären och ville bara slänga kortleken i närmaste kloak, storknande i äckel och förargelse över mig själv. Jag kände mig som en ertappad smygtittare.

Så det var med en viss lättnad jag klev på tåget för att bli av med den fördömda staden. Det var ett helt vanligt tåg, överknökat med 200% fler människor än vad som fick plats, andra klass, rena koncentrationslägerståget där man satt instängd och inklämd i detta myller av stojande hinduer, tills man måste kämpa sig igenom folkhopen för att komma ut i Varanasi någon gång, om man kom fram dit.

Vad som tilldrog sig på tåget är värt en närmare beskrivning, ty det handlade om ödets precisionsmekanismer i sin prydno. Först i efterhand har jag kunnat rekonstruera exakt hur allting gick till. Jag tände en cigarett i ett krampaktigt försök att slappna av och glömma min förargelse över att jag fallit för den pornografiska kortleken. Det var en fullständigt oskyldig handling. Jag hade inga avsikter därmed. Jag rökte upp den och slängde ut fimpen genom fönstret. Alla hinduer på tåg slänger ju vad som helst ut genom fönstret. Men tåget gick ju inte fort, det snarare kröp fram i en sakta vaggande lunk, så fimpen försvann inte omedelbart ur sikte. Tåget beskrev just då en kurva, och till min förvåning såg jag hur

vinden grep tag i min fimp och blåste in den i vagnen bakom oss. Där förlorade jag den ur sikte. Jag kunde bara hoppas att ingen fått den på sig och att min förargelse därmed inte skulle fortplanta sig.

Men ack vad jag bedrog mig! Efter att ha förlorat fimpen ur sikte förträngde jag den och glömde den medan min förargelse ändå fortfarande hängde över mig som ett åskmoln, men fimpen skulle göra sig påmind.

Ingen fick fimpen på sig, utan den hamnade i en bagagehylla. Men just i den bagagehyllan låg någons gamla malättna uttorkade sängtäcke, som fimpen sökte sig in i, och då den inte var helt släckt fann den grogrund för överlevnad. Ingen märkte när det började ryka, varför fimpen lugnt fortsatte utveckla sin framfart. Plötsligt slog täcket ut i full låga, panik utbröt i hela vagnen med alla dess 500-tals passagerare, och någon drog i nödbromsen. Under vild kalabalik släcktes tågbranden, varvid tåget försenades ett antal timmar. Jag vet inte hur det kom sig, men jag var den enda utläningen i tåget, och någon hade sett mig slänga ut fimpen. Alltså fick jag hela skulden, och jag kunde inte annat än erkänna mig skyldig. Där stod jag ensam och utlämnad inför flera tusen ursinniga vilda hinduiska tågpassagerare, som blivit fem timmar försenade för min skull. Men när jag närmare kom in i deras argumentering fann jag till min förvåning, att det inte var tågförseeningen som förargade dem så mycket som det faktum att en hindu fått sitt sovtäcke förstört på grund av mig. Alltså gällde det för mig att på något sätt gottgöra denna enda hindu, så skulle alla i tåget bli nöjda.

Men hur i all sin dar gottgör man en hindu för någonting sådant? Jag hade inget eget täcke jag kunde ge honom, och när jag grävde i fickorna efter skrynkliga sedlar, som bara skulle göra honom argare, fick jag upp kortleken. Några hinduer såg genast vad det var, och min kränkte fiende blev tyst när hans vänner uppmärksamgjorde honom på vad jag hade. Han bad att få se på kortleken. ”Det är bara skräp,” försökte jag säga urskuldande när jag motvilligt överräckte den, men när han synade den samlades en

flock av nyfikna omkring honom med samma andäktiga intresse för bilderna som han. Min förundran blev stor när det framkom, att den förorättade skulle känna sig fullständigt nöjd om han fick överta min pornografiska kortlek, och att därmed hela tåget med dess glödande harm skulle kunna pacificeras och fortsätta sin framfart som om ingenting hänt. Det var nästan för bra för att vara sant. Jag blev både av med kortleken och slapp böter och lynchning eller dueller med fem tusen arga passagerare, som lät sig blidkas av några solkiga pornografiska kamasutrabilder, som för dem tydligen var värda mer än vad några pengar kan vara.

Jag upphör ännu idag aldrig att förundras över dessa olika moment i incidentens intrikata ödesmekanismers makalösa precisionsprocess.

(anonym men sann historia berättad för Kjell Westerberg, Örebro)

## Framkomsten

Vad är varje resas vedermödor mot den lättnad som en framkomsts underbarhet är?

Man kommer fram till paradiset efter genomvandringen av helvetet hur ljuvligt detta än har varit och hur enkelt slutmålet än är.

Man reser genom himmelska, gudomliga och jungfruliga drömlandskap vars skönhet ändå aldrig kan nå upp till framkomstögonblickets sällhet.

Allting löser sig, man blir befriad, man blir frälst och kommer hem, ingenting kan vara ljuvligare, ingen resa finare än det.

Och det är kanske meningen just med att resa: att få komma hem.

Den ljuvligaste resan då är att få ha ett antal hem på vägen att besöka, att få komma hem till, gamla vänner att få komma fram till, finna oförändrade och friska, gamla ljuva minnen att återuppleva, genom oförgängliga miljöers trollkrafts oemotståndliga charm. Att resa bort för att få komma hem så långt bort hemifrån som möjligt – att få vara hemma borta och ändå där även ha ett hem att komma hem till – sådan resa är det alltid värt att komma hem till.

Bill Larsson  
Hallsberg

## Flykten

Ständigt denna flykt i stulna likbilar.

Med gaspedalen i botten rykande däck och defekta bromsar avklippta säkerhetsbälten och förstoringsglas som backspeglar bort från det oundvikliga fram mot det oundvikliga.

## Friktion

Det ekande ljudet av världsdelar och kroppsdelar  
som stöter emot varandra  
och  
förödelsens storlek speglad  
i de överlevandes och dödas  
öppna ögon.

*Andra pris i poesitävlingen 2004. Motivering:*

”Bill Larsson ger i *Flykten* och *Friktion* bilder som med stark poetisk konkretion säger mycket om vår tid.”

## Johnny Larsson Majorna

### Nr 1

Ser inte mer  
Tar inte in mer nu  
Inget biter  
Fastnar inte  
I mitt system av tankar  
Vill inte ge ut mer  
Av de gamla repetitionerna  
Slut här och nu!

### Nr 2

gå tvärsöver ett rum som glöder  
markera en ålderstigen ilska  
säga ifrån för sent i repris  
känna efter i byxorna  
äntligen gå därifrån

### Nr 3

baksidan av en skylt  
bredsidan av ett släp  
framsidan av några hus  
ryggsidan av någon  
baksidan av framgången  
insidan av motgången  
Sent om sidor

## Mildred Lavonen

Västerås

**I all enkelhet** ska jag – i mitt liv som ko – betrakta gräs och himmel med outgrundliga jordblanka ögon. Grönska och solljus ska speglas under de vackraste ögonfransar världen skådat. Sakta och länge ska jag strosa på de skönaste av ängar, låta mig väl smaka av ängssvingel och brunört, darrgräs och vitmåra (till minne av min förtjusning över vackra ord). Jag ska älta detta överflöd, lustfylld, genom mage efter mage, omgiven av älskade systrar.

Jag vet min plats utan att någon anvisar mig den. Jag hittar skugga under alarna vid ån och svalkar mina behändiga kofötter bland näckrosorna – utan att sjunka. Mjölkstinn dricker jag om kvällen i långa djupa klunkar ett friskt vatten. Det droppar stilla från min fuktiga nos. En sorgsen människa lutar sin panna mot min varma länd och finner tröst.

*Hedersomnämmande i poesitävlingen 2004.*

## Högt över alla våra ord

svävar

vintergatans ljusa stoftbåge

Genom rymden färdas

andra solars eld

etsar tecken i ditt öga

## Var nära

Var nära

som luften

vattnet

jorden

över sjudande magma

*Hedersomnämmande i poesitävlingen 2004.*



Eva Lindgren  
Kungsladugård

Två årstider

Nu gryr  
de eftertänksamma dagarna  
Det brådslande sommarlivet  
byts ut mot  
höstens meditation

Livet som skyndade  
så otåligt  
i sökandet efter mål  
Som varje dag  
klättrade uppför  
solstrålarna  
Som sprang efter lyckan  
och havets vågor  
Vissnar nu  
i en färgstark protest  
mot dödens ankomst

Två är de årstider  
som motsätter sig varann  
Två är de  
som kompletterar varann  
på villkor att  
de ankommer på utsatt tid  
för maktskiftet  
på jordens scen

Dos estaciones

Ya amanecen los días pensativos  
La vida de prisa estival  
se convierte en  
una meditación otoñal

La vida que se apresuró  
en busca de metas  
Que cada día  
subió por  
los rayos de sol  
Que corrió  
tras la felicidad  
y las olas del mar  
Marchita ahora  
en una protesta colorida  
contra la llegada de la muerte

Dos son las estaciones  
que se oponen  
Dos son  
las que se complementan  
siempre que lleguen  
a su debido tiempo  
para la toma de posesión  
de la escena global

## Nytt språk

Jag har till sist sett  
kommunikationen  
bortom orden  
Orden  
får mig nu blott att le

Förr klädde jag  
livets mening  
och skönhet  
med mina  
eller andras ord  
Lika väl som de  
tjänade mig  
vände de sig emot mig

Språket jag nu  
upptäcker  
kodifieras  
långt bortom detta  
Det  
Andas fram  
Doftas fram  
och Ses knappt märkbart  
i blicken som utbyts  
mellan två människor

## Lengua nueva

Al final he visto  
la comunicación  
más allá de las palabras  
Las palabras ahora  
me hacen sonreír

Antes expresaba  
el sentido de la vida  
y su belleza  
con mis palabras  
o las de otros  
Mas tanto como  
me sirvieron  
se volvieron contra mí

La lengua que ahora  
descubro  
se codifica más allá  
Se aspira  
se exhala  
y se deja vislumbrar  
apenas  
en el intercambio  
de la mirada  
entre dos personas

Ett fulländat språk  
är det  
för de invigda  
Ett förlorat språk  
för de  
som bara pratar på

## Bron

Svävande skapelse  
Utomjordisk varelse  
som delar rymden  
med måsarna

Krigiskt väsen  
som antar utmaningar  
lägger under sig floderna  
och deras mynningar  
och erövrar  
ravinernas djup

Som ödmjuk åder  
i vår tjänst  
utgör den länken  
för det vi saknade  
Och härskare, javisst,  
för var skulle vi annars vara  
om den nekade oss överfart?

Una lengua  
perfecta es  
para los inaugurados  
Una lengua perdida  
para los que  
siguen hablando

## El puente

Creación volante  
Ser extraterrestre  
que comparte su espacio  
con las gaviotas

Ente bélico  
que acepta retos  
somete a los ríos  
y a los estuarios  
y conquista la profundidad  
de los barrancos

Vena humilde  
que está a nuestro servicio  
constituyendo el eslabón  
que tanto nos faltaba  
Y soberano, que sí,  
porque ¿dónde estaríamos  
si nos negara el paso?

Bron:  
Vakt under natten  
Medlare på dagen  
Komprimerad motsägelse  
mellan förenande och separation

Fotnot:  
Bron som inspirerar är Älvsborgsbron, Göteborg.

## Poesi

Jag hade misstagit mig:  
Livet var inte att  
fälla kommentarer om det  
utan låta sig dras med av det  
Jag hade pyntat det  
med ord  
som blev lovordade  
för sin beskrivande kraft

Så vackert jag beskrivit livet!  
Nu återstår att leva det

El puente:  
Centinela de noche  
Mediador de día  
Contradicción  
comprimida  
entre el unir y el separar

Nota:  
El puente de inspiración es Älvsborgsbron, Göteborg, Suecia.

## Poesía

Me equivoqué:  
La vida no fue  
comentarla  
sino dejarse llevar  
por ella  
Yo la decoré  
con palabras elogiadas  
por su poder descriptivo

¡Qué hermosa la he descrito!  
Ahora me queda vivirla

## Inga Linfjärd

### Getebergsäng

att begrunda  
ett litet gammalt foto

Mor, Mor, lilla kära Mor  
som vilar där i ro  
en tanke här jag ägnar Dig  
med tänt ljus och foto bredvid  
Då, var jag en liten tös kallad "Gullan"  
då, var jag upplyften i Din famn  
iklädd prickig klänning med spetskrage så grann  
och som varit stor baby så tung  
och Mor min så liten och rund  
men jag var liten då och Mor, Du var ung  
Tiden förliden  
Nu jag sextioett vårar är  
– Tänk, vad tider med Livet lider  
tär, flär och lär . . .

## Kärleken så tunn som en viskning

### Försoning

Varför kom du och rev upp gamla sår  
efter många år?  
Dock kastade du bort  
efter dåtidens lyckorus så kort  
men återvände  
till något känt eller kanske okänt  
Kanske borde det vara förbi  
som du missade att ta tag i

### Kanske igen ?

Din andedräkt kändes het mot mitt öra  
Du kysste mitt ögonlock  
Du viskade mjukt mitt namn  
Det var då vår älskog brann

### Tveksamt ?

Vi har ej tid för varandra  
Passar det dig  
så passar det ej mig  
Passar det mig  
så passar det ej dig  
Igen kanske någon gång  
vi återupptar kärlekens sång

## ”våga vemod”

Är i mörker  
blundar för solen  
Inte mitt mörker  
annans mörker skuggar min sol  
– ack, ja –  
Förträng bittra örter  
vänd mot solen åter  
lämna skuggan bakom dig

(metaforiskt i positiv riktning)

Tommy Martinsson  
Kungsladugård

### Författaren

Det regnade inte. Men asfalten blänkte våt och i gräset låg små vita korn. Han hade varit inne i konsumbutiken under hagelskuren, det var där man hämtade sin poste restante.

Så hans bruna tröja var torr liksom de slitna jeansen, även om hans joggingskor vättes, när han gick söderut från Kumlaby. Och det var varmt, precis som det skall vara i slutet av juni.

Vägen ner till husvagnen fick vara. Och likaså Öbergs Café & Hembageri med sin vita dörr och stora kaffekittel hängande i en krok (han hade för övrigt inga pengar). Det verkar klarna upp, jag går till bänken, tänkte han.

Han vek av in på en grusväg. Mellan de högväxta furorna flög bofinkar upp och satte sig på någon kvist. Deras vita vingband lyste, innan de nervöst fladdrade vidare.

På stigen ut mot vattnet fyllde lukten av nyslaget gräs hans näsborrar; man hade röjt upp framför karpdammen, som låg ett femtiotal meter från stranden. Men själva dammen höll på att växa igen och på den jämna, lindblomsgröna ytan syntes inga livstecken. Den var inhägnad med ett lågt ståltrådsstaket, så ingen skulle gå ner sig.

En liten träbro ledde över en nästan torrlagd bäckfåra – och han kom ut till stranden.

Här hade han en av sina skrivplatser: en grov träbänk med ryggstöd, inramad av ekar, lindar och några rönnar men med utsikt över Vättern och de fjärran åsarna på fastlandet.

Med handflatan föste han bort vatten från en bit av bänken och torkade sedan med tröjarmen. Så satte han sig.

Ute på den blågrå sjön simmade en storskrake. En hane. Det vita bröstet lyste i solskenet. Fågeln såg ut som om han tänkte flyga, men istället dök han ner under vattenytan.

Den minst intressanta försändelsen var ett vykort från Mari. Det var en bild med en väderkvarn på Gotland. Texten hade han läst redan i affären och nu gjorde han det igen.

*Johannes!*

*Här är underbart vackert. Jag önskar du var här. Igår åt vi saffranspannkakor på Espebards. Jens cyklade själv hela vägen dit. Han undrar varför du inte hör av dig. Kan du inte för hans skull...? Men jag skulle också vilja höra något från dig.*

*Kram!*

*Mari*

Han tog vykortet och tryckte det med skriften nedåt mot den våta bänkbrädan bredvid sig – och konstaterade belåtet att hon inte

hade använt en vattenfast penna. Texten löste upp sig, som en tårögd kvinnas mascara.

Och så brevet han hade väntat på. Det var ett vitt kuvert märkt ”Bonniers förlag”. Han kände sig lätt illamående, när han med pennans hjälp sprättade upp det.

*Stockholm 24 juni 2002*

*Bäste Johannes!*

Kapiteln du sänt oss är lysande, helt enkelt lysande. Intressant att du skriver om en campingplats vid en älv. På den gudsförgätna ö där du befinner dig finns väl inga sådana brusande vattendrag? Och med handlingen ända in i oktober. Jag trodde du var en sådan som lät häret och nuet inspirera dig.

Men det är urstyvt jobbat. Fantastiskt att du kan skriva i en stilart så helt skild från den i Lekkamrater.

Fast det är för lite. Det går för sakta. Du måste skicka oss fortsättningen, helst hela romanen, inom de närmaste veckorna. Folk kommer ju alldeles att ha glömt av dig, när boken väl kommer ut. Tänk om vi kunde få fram den till Bokmässan!

Nåja, du skall få ett förskott, ett sista förskott. Vi sätter in 5000:- på ditt konto på onsdag. Men nu blir det inget mer förrän arbetet är klart.

Lycka till!

*Hälsningar*

*Jörgen Claesson  
Bonniers förlag*

Han såg ut över vattnet. Den dykande fågeln syntes inte till. Kvaljningar kom över honom. Men han kräktes inte.

Fem tusen. Så lätt? Ändå kunde han inte gärna löpa linan fullt ut. Man skulle snart komma på honom. Och även om man inte gjorde det, så skulle livet bli ett helvete. Vilket det i och för sig redan var.

Men med pengar i handen var det ett lindrigare helvete.

På fälten ovanför båtskjulen i Rökinge låg en bondgård. När han märkte att gårdens folk var borta, lirkade han sig in i garaget. Det var inte svårt, ett fönster stod på glänt.

Där stod en gammal röd damcykel bland sparkstöttingar, skidor och annan bråte. Cykeln hade tydligen inte använts på länge men verkade fullt funktionsduglig. Han tog den med sig ner till båthusen och vidare till höger nedför slänten till en skyddad strandficka.

Sedan återvände han till garaget, inspekterade en hylla med plåtburkar och valde ut en inte alltför stor pyts med blå färg. En fräsch pensel hittade han också.

Cykeln blev riktigt snygg. Den blå färgen gjorde sig väl mot strandbrinkens ljusa sand. Något rätt bestående har jag i alla fall åstadkommit här på ön, tänkte han. Burken och penseln gömde han i stengrunden under det ena båtskjulet. Antagligen skulle ingen sakna vare sig dem eller cykeln på åtskilliga veckor.

Tur att spriten är slut, tänkte han, när han några timmar senare befann sig längst söderut på ön. Han hade suttit på den lilla avsatsen vid kungaborgsruinen, sett ut över vattnet – och skrivit sina hundra ord. Nu cyklade han norrut längs ostsidan, på den stig där han redan hade vandrat så många gånger. Svärmar av insekter mötte honom, en ladusvala svepte förbi hans huvud och storspoven for iväg uppåt åkern vemodigt flöjtande.

Stigen slingrade sig nära branterna högt ovan vattnet och strandstenarna.

Tur att spriten är slut. Här gäller det att inte vingla. Han såg rubrikerna framför sig: ”Författare funnen död på Visingsö. En av våra mest lovande...”

Ja ja, tänkte han. Synd att spriten är slut.

På den smala, lavbeklädda träbron måste han stanna. Platsen var så vacker. En oxelkvist med blad och bärkart vajade nära hans ansikte. Och därute vattnet, att vila blicken i.

Så såg han Maris ansikte framför sig. Och Jens. Pojken hade inte slutat hoppas på honom. Inte än.

Han slöt ögonen, men bilderna fortsatte att komma. Den starka kroppsliga föreningen med Mari. Som inte bara var kroppslig. Bilder som han inte ville ha kvar, som en film han hade försökt slita ut ur projektorn och bränna upp. Likaså bilderna av hur han behandlade henne illa och förnedrade henne. Och hur han slängde ner några saker i en väska och körde iväg.

Här stod han och blundade, på en grå träbro över en svacka i terrängen, med betande kor i en hage bakom sig, med oxelblad, rönnbärsblad och en sjö framför sig och en nymalad, blå cykel – och visste varför han hade lämnat Mari. Egentligen hade han vetat det hela tiden.

Det var inte för historien med Ragnar. Det var inte för att hon hade ljugit och slingrat sig. Det var inte för allt hon hade slängt i ansiktet på honom. Nej, det var av samma orsak som han nu hade börjat hata Bonniers, inklusive Jörgen Claesson.

Han kunde inte skriva. Han förmådde inget uträtta. Även om han producerade sitt dagliga pensum – här på ön skrev han ett tusen ord varje dag – blev det ingenting. Efter genombrottet och succén med Lekkamrater hade han trott att det skulle gå lätt. Stipendier hade ramlat in, han hade blivit anlitad för uppläsningar och Mari, Jens och han hade varit på Madeira en hel månad.

Men sedan kom vardagen lunkande. Den förlamande vardagen, upplevde han det som. Att följa med Jens till fotbollsträningen. Bökten med tvättstugan och disken. Tjätet om pengarna. Och så skrivandet, som var som att äta sand.

Flykten hade inte hjälpt. På Jakobsberg hade han mest bara suttit. Här på ön var alkoholen lite besvärligare att få tag på och även om han också här hade dragit i sig en hel del, så kändes det som om sanningarna började klarna. Men att skriva prosa och gestalta dem i en roman – nej, det gick inte.

Han grät inte. Han tog cykeln och styrde vidare på den halvt igenvuxna stigen.

Lysrören i Braheskolans datasal var tända halva natten. Olika sommarkurser pågick och det var ingen som reagerade på att han smög in ibland och satt och jobbade ett par timmar. Just den här veckan ordnades en skrivarkurs, och han ville helst inte stöta ihop med läraren på denna. Hon hette Lotta och hade sommarhus bara ett stenkast från skolan. Under terminerna arbetade hon på Jakobsbergs folkhögskola och där hade hon försökt ta hand om honom, när han var som värst däran. Hon hade till och med bäddat ner honom i sängen ett par gånger. Den sista gången en sådan situation uppkom hade det blivit verkligt pinsamt.

Cykeln hade han ställt ett hundratal meter från skolan. Om Lotta dök upp, skulle hon börja ställa frågor om var han hade fått tag i den. Hon var ganska nyfiken av sig.

Bredvid tangentbordet hade han boken. Elden du räckte mig av Håkan Boström. Han hade lånat den på biblioteket. Boken som hade inbringat fem tusen kronor.

I morgon kunde han köpa mat. Han kunde till och med gå på Vårdshuset. Och han kunde göra en rejäl beställning hos Handlarn. Det var öns variant av systembolag.

Pengarna gav honom respit. Men nu gällde det att komma igång och skriva. Något riktigt, något eget. Som han kunde skicka in till gamarna istället för fortsättningen på ”Lågan du gav mig”, som Jörgen Claesson väntade så ivrigt på.

Han såg ut på trädens mörka konturer mot natthimlen. Helst skulle han komma igång nu. Innan han började suppa skallen av sig i morgon.



## Färd på cykel runtom Öas sydkust

Havreåkern står som gulgrå matta  
Ljusa vita stråk berikar väven  
Ögonen kan vila där i färgen  
Vinden skapar rörelse i ytan  
Masspubliken böljande i allsång  
Bortom fältet blänker silvrigt vatten  
Vättern glittrar hitom blågrå bergen  
Också himlen vattrar sig i gråljus

Fadosången strömmar in i örat  
Ljudmaskinen fyller på med känsla  
Portugisiskt vemod slår en båge  
Mellan Visingsö och söderns nejder  
Rågen anses fånga nordisk hårfärg  
Men är inte lika blond som havren  
Guldgulfärgad är en katt på vägen  
Ligger dåsig där på dammig asfalt

Längst i söder upp vid östra stranden  
Går en stig som löper ovan branter  
Där finns enbuskar och gräs så frodigt  
Alm och oxel rotar sig på höjden  
I en båt därnere ligger människor  
Nakna famnar de varandras kroppar  
Skallig man och vackert formad kvinna  
Inte kan man här stå kvar och kika?

Flugor, mygg och annat svärmar runt mig  
Plötsligt far en hök iväg mot skogen  
Trasten framför flyger för att rädda  
Livet som vi alla noga värnar  
Kråkor ser jag också över fältet

Tryggt stabila följer de mig ofta  
Och jag vet att om jag skulle falla  
Kroppen kommer då till någras nytta

Hallon röda växer här vid stigen  
Vita lokor står i luftig ställning  
Också stänglar finns med gula knappar  
Gulare än både sol och måne  
Lyser klart i grönskan, glädjer ögat  
Skogen kommer rullande vid branten  
Kremlor växer här och granar, tallar  
Cyklar över kottar, barr och rötter

Längre fram finns ännu flera kottar  
Lärkträd tysta står, begrundar stranden  
Nu är ljud, ett kvirr av små, små fåglar  
Sveriges minsta med sin gula hjässa  
Ser man alltför sällan – men de hörs!  
Blåsans tömning sker vid gulgrön mossa  
Tallens rot blir våt av beska droppar  
Under branten hör jag Vätterns mummel

Smatter över vattnet – skarven flyger  
Blev väl skrämmd av hjulens ljud mot stigen  
Där i gräset ligger död en hare  
Hel och fin, jag vet ej vad den dött av  
Flugor svärmar kring den, är nog glada  
Att få stor och näringsrik förtäring  
Sedan far jag fram i vacker bokskog  
Njuter lövskogsskönhet, svalt det fläktar

Boken samsas också fint med eken  
Växtligheten växlar hela tiden  
Norr om borgen jämnar stigen ut sig

Skalet glänser svart på bullig bagge  
Skonas från att dö med gir av hjulet  
Damm där förr man hade karp och ruda  
Ligger grumligt grön och stigen svänger  
In mot Kumlaby – där färden slutar

## Träd på rot

(Bakgrund: Ekskogen på Visingsö planterades för flottans framtida behov  
– men...)

Sätt foten ner på stig med rot av ekar,  
låt färden följa markens mjuka böj  
och ögats blick mot höga stammar höj!  
De stora trädens armar, fingrar pekar

i blåa luften ut, mot svalors lekar:  
”Ta fart, i bågar luftens vägar plöj,  
i vinterns kalla dimmor minnen röj!”  
Och ingen fräckt och fräsigt frackklädd tvekar.

De ekarna har stått i många år,  
i hundrasjuttio vintrar kalt förbjudat  
sin tid i väntan på ännu en vår.

De blev ej krigsfartyg. För vågen slår  
åt annat håll: nån annan träet snidat,  
i vind och regn och sol dess skönhet står.

## Kerstin Moberg Guldheden

### LEK

Barnet leker  
med andra barn  
med klippor  
och träd  
med sand  
och skogens kottar  
Allting är äventyr  
en lek och en saga

Molnryttare jagar  
över blå slätter  
medan piratskepp  
går i kvav  
i skummande vågor

I skymningen  
dansar älvorna  
sin böljande dans  
över ängarna  
och barnet slumrar in  
i sin mjuka bädd  
medan flöjttoner  
sakta förklingar

## Sommarmorgon

Tänk dig  
en tidig sommarmorgon  
De enda ljud  
som slår hål på tystnaden  
är jublande fågelsång  
och en kärvande stugdörr

Du står  
på översta trappsteget  
och drar ett djupt andetag  
En svag doft av kåda  
och nybryggt kaffe  
blandas med morgonens friskhet

Sjöns vattenyta  
ligger blank  
och solens strålar  
suger i sig  
de sista dagdropparna

Endast gräset  
finns kvar  
grönare  
frodigare  
Bara gräset minns

## Betraktelse

Jag tycker livet skulle vara ordentligt och prydligt ordnat i olika lager, med de finaste minnena i en sektion för sig. Ungefär som när man som barn samlade bilder i vackra chokladkartonger.

Finaste "glitterbilderna" i understa lagret med ett vadderat brunt mellanlayerspapper med sirlig guldskrift.

Ovanpå glitterbilderna en sektion med de näst finaste s.k. "gammalmodiga bilderna" och överst "vanliga bilder"; vilka man bland annat kunde köpa per ark i kemikalieaffärerna som fanns då. Det var små trevliga affärer som sålde mängder av roliga grejer. Säg de barn som inte i slutet av 40- och början av 50-talet köpt små platta fyrkantiga salmiaksbitar i lösvikt, nerhållda i en liten vit påse med grön text.

Ja, så ungefär tänker jag mig att livet kunde vara, som en chokladkartong fylld med godbitar mellan vadderade vackert veckade mellanlayerspapper.

## Michael Nystås Partille

### SKISS TILL EN HUND AV STEN

Jag skriver det här för att minnas.

Minnas alla som någon gång betytt något för mig. Alla som någon gång gjort mig illa.

Jag skriver för att jag tror att man måste våga gå hela vägen ner.

Men mest av allt för att orka fortsätta leva.

För att om jag inte minns måste jag dö.

Det står en vakande hund av sten på mitt nattduksbord. Den är det första jag ser när jag vaknar. Den är det sista jag ser innan jag somnar.

Det är en liten hund, en tax, kanske sju-åtta centimeter lång, du byggde den av tio stenar, limmade ihop den. Nu har den förlorat ett av sina ben. Det lossnade en gång när den föll ner från bordet. Huvudet och öronen är gjorda av lite mörkare sten, kroppen, svansen och benen av lite ljusare.

På huvudet har du målat två glada ögon, en nos och en vänligt leende mun.

Det är länge sen nu, hunden är daterad 1991, årtalet skrivet med tuschpenna på magen intill din signatur.

Var det den sista sommaren?

Jag som aldrig tillmätt mig själv någon större betydelse tänker ofta tillbaka på dom där åren. Fortfarande står dom så levande framför mig, som ett fotografi. Som om det var då jag började leva, verkligen började leva. Som om jag vaknat upp efter en lång sömn. Som om jag vaknat upp. Som om jag vaknat. Som om jag återvänt från de döda.

Jag minns inte när jag senast tog i gitarren. Det var du som lärde mig spela på den. Nu låter jag den för det mesta stå. Jag läser nyöversättningen av "Processen" och lyssnar på Lundberg. Det är som om ingen längre hittar hit, som längtar hit. Jag tänker att det är så jag har känt dom senaste sju åren. Man lever i skuggan av någon annan och ingenting spelar längre någon roll för allt vi älskar kommer ändå att tas ifrån oss till sist och när kvällen kommer är vi alla döda. I tidningen talar man om Indien och Kashmir, om Blair som pendlar dit och hem, om ännu en yxman som hemsöker Göteborg om natten.

Jag går förbi platsen där spårvagnen kraschade in i folkmassan. Läser på minnesplattan: "Till minne av dem som miste sina liv i den tragiska spårvagnsolyckan vid Vasaplatsen den 12 mars 1992". Vem

ska minnas dig sen? Vem ska lägga ner en blomma här då?

Vid hållplatsen sen, jag drar in hennes doft, blicken sveper längs husens skitiga fasader. En fotoaffär, ett bageri, ett snabbköp. Människor kommer ut med ångande kaffe i plastmuggar med lock. "När är du född?", frågar jag.

Hon ser upp på mig, som om hon först inte lagt märke till mig, sen vänder hon sin rygg emot mig istället för sitt ansikte, jag rör vid henne med mina ögon, rör hennes axlar, hennes jacka, av en label jag inte känner till.

"Det tar aldrig slut, eller hur?", säger jag. Hon svarar inte. Jag står kvar i hennes skugga när solen bryter fram för första gången på flera år. En äldre man tittar konstigt åt mig till, han bär hatt och duffeljacka och ser besvärad ut. "Det är inte bara du som är besvärad", tänker jag och tar ett steg närmare den äldre mannen. När spårvagnen kommer lutar jag mig fram och viskar in i hans öra:

"Man kanske skulle kliva på ett flygplan med lite sprängdeg under skosulorna?"

Skrämd blick, han skyndar sig in i spårvagnen och försvinner i den sammanpressade mängden därinne. Hon är också borta. Jag tänker att jag nyss stod i hennes skugga. "Nyss stod jag i hennes skugga", tänker jag.

Folk lever i skuggorna. Alltid i skuggan av någonting annat, någon annan. Så har det alltid varit. Jag står länge kvar och ser vagnen kränga bort och upp längs Aschebergsgatan.

Är det en eller flera berättelser jag skriver? Vem gjorde hunden, var det du, var det jag själv, var det någon annan, är allt det här en dröm, varför kommer den tillbaka till mig just nu?

Jag vet inte längre.

Det enda jag vet är att du är allt jag kan skriva om ... min bror ... min far ... min syster ... min mor.

## Bo Olsson

### Majorna

#### Gruvligt gräväder

Gravarnas gruvliga grogrund  
gräver sig ner i minnenas dal  
Gräsligt är gräset som växer så svart  
i den dånande trumhinnans sal  
Man grämer sig nesligt i gråhetens kvart  
Vålnader vrålar i skarornas kör utan tal  
Så dammas man av uti dimmornas samfund  
och inget blir kvar av logikspelets lathund

#### Kuggade kugghjul

Det skär sig ibland  
När grävädrets dimmoln intränger i huvudet  
Så hankar sig tankarna fastnande fram  
och går ofta i stå eller mal om i ständig repris  
som en skiva som har hakat upp sig.  
Då hjälper ej ens någon hjärnkirurgi,  
allra minst den nog mest effektiva: ren whisky,  
När kugghjulen kuggade kringgår sin rundgång  
är krogrundan bättre åtminstone än att i passivitet  
bara sitta och lyssna på sin egen upphakade grammofonskiva.

#### Mänsklighetens största last

Alla ägnar sig åt den med förkärlek.  
Det är ett tema med oändliga variationer,  
men temat är alltid detsamma:  
ju värre det blir, desto större envishet och energi.  
”Envis som synden” heter det,  
men den synden är en baggis  
mot den ständigt tilltagande frenesin  
i en överarbetning som en gång har börjat.  
En poet kan fila på sina rader tills ingenting är kvar  
och är ändå inte nöjd.  
Målare smetar centimetertjockt på sina dukar utan att det blir bra,  
och kvinnor gör det på sina ansikten.  
Skulptören hackar sönder sin staty  
hellre än att den någonsin blir färdig,  
Dostojevskijs romaner blev aldrig fullbordade hur långa de än blev,  
och arbetsnarkomanen ska vi inte tala om,  
som bara lever för att göra det värre för sig själv.  
Muslimska fanatiker bombar sina egna,  
som om de inte var tillräckligt bombade redan,  
och politikerna håller bara låda tills skinnklådan blir skinklåda;  
matvraken äter ihjäl sig, och anorexisterna svälter ihjäl sig.  
Hela världen är bara en enda omfattande överarbetning  
som till råga på eländet aldrig ens blir klar  
utan bara blir värre hela tiden.

## Den röda näsan

Det är lätt att förbränna sig.  
Ett sätt är att sätta näsan mot spisen.  
Det är ett dåligt sätt.  
Ett annat sätt är att helt enkelt arbeta ihjäl sig.  
Det är ett bättre sätt.  
Men det finns olika metoder.  
Journalisten hetsar ihjäl sig  
under ständig förbränning av sprit, kaffe och cigaretter.  
Det är ingen vits med det.  
Knegaren bara håller på tills han stupar,  
och när han stupar är det kört.  
Karriäristen bara håller på och klättrar hela tiden,  
högre och högre, så att han av en naturlig nödvändighet  
till slut bara måste ramla ner och slå sig fördärvad.  
Sedan är han färdig, föraktad och utbränd för resten av livet.  
Nej, den bästa röda näsan får man av att sitta i solen  
och helst bara njuta med helst en nådig dryck  
som aldrig tar slut, typ portvin.  
Det är en oskyldig förbränning,  
då bara näsan blir röd och man själv blir nöjd  
och alltid kan fortsätta lite till.

## Arbetslöshetens välsignelser

Man slipper gå till jobbet.  
Man slipper stiga upp på morgonen.  
Man slipper jäkt och stress.  
Man slipper tänka på karriären.  
Man slipper bråka med arbetskamraterna.  
Man slipper förtryckas av chefen.  
Man slipper hetsas av konkurrenskravet.

Man blir av med prestationsångesten.  
Man slipper tänka på armsvetten och fotsvetten.  
Man slipper raka sig vareviga dag.  
Man slipper trängas på buss och spårvagn  
under den värsta rusningstiden, när alla andra gör det.  
Man slipper pressa sig med kaffe och cigaretter hela tiden.  
Man slipper leva.

## Adrianna Pavlica Guldheden

ett andetag för mycket

han föll  
mellan orden  
tog ett andetag för mycket och  
missade livet med ett ögonblick

ofullbordad penetration (kanske finns världen)

den brinnande gaslågan  
mot min panna  
rökridåerna bäddar ner  
mina hoptrasslade tankar

kanske finns världen  
inte där jag trodde

en fågel går tyst över gatan

skuggan faller på min hud  
den sönderbrända sanningen  
smälter tyst på våra tungor

kanske finns världen  
i varje människas tysta koltrasthjärta  
när det brustit

morgonljuset faller  
handlöst mot gatan  
en ofullbordad penetration  
av det evighetssvarta  
får ljuset att vända om

och kanske finns världen  
inte här

### våldtäkt (eller din koldioxid i mina lungor)

dina ögon färgar himlen svart

jag blundar  
och tvingar ner din koldioxid  
i mina lungor

jag befinner mig på andra sidan

dina händer  
förvandlar mitt blod  
till grumligt kloakvatten

och en handrörelse bort finns helvetet  
när det är som allra svartast

### regnbågsgudinnan

hon ville hålla  
andan  
närmare mig

solskenet tycktes komma,  
plötsligt  
ifrån henne

hennes ord föll  
mot huden  
etsade sig fast  
inuti

kärleksförklaringarna  
i min mun  
stannade kvar

i morgonljuset  
stod hon  
naken

och visade vägen

### vakuum

vakuum  
mellan mina revben och  
dina

# Kristina Pettersson

## Sävsjö

### Kometen

När nittonhundratalet snart skulle dra sina sista, rosslande andetag, fanns det en sjuårig pojke som levde i ständig rädsla för Jordens undergång. Medan de andra barnen rysande undrade om de skulle få fisk till lunch, kisade pojken mot solen och föreställde sig hur den en dag skulle slockna.

Han hade sett i en sagobok en gång, hur en drake hungrigt slukade en tapper men dumdristig riddare. Så föreställde han sig slutet; rök, eld och kanske halsbränna för ett stort, mörkt och farligt väsen från den svindlande rymden.

En natt hade pojken en märklig dröm. Ur ett obegripligt drömkaos kom han vadande fram till en stuga i skogen, där en gammal häxa sades bo. Han knackade på och blev insläppt av häxan, som ytterligt ful stod i dörren och flinade tandlöst.

Pojken hade genast förstått att häxan kunde se in i framtiden. Trots att blotta tanken på vad hon skulle svara fick honom att darra av skräck, kunde han inte låta bli att fråga med svag stämma om Jorden snart skulle gå under.

Häxan grinade mot honom och svarade:

– Nej, min lille man, det får allt vänta tills du blir gammal. Hör du det; jorden ska gå under men först då du har åldrats!

Strax brast häxan ut i ett så bullrande skratt att pojken med ett ryck vaknade upp och tyckte att det hade varit en underlig men ganska hoppingivande dröm. Det föreföll honom som om det låg en orubblig sanning i vad drömmens häxa hade sagt, och tanken på Jordens uppskjutna undergång gjorde honom mycket lättad. Tack vare drömmen kunde pojken leva nästa dag och följande dagar i frid. Inte ens tusenårsskiftet oroade honom längre och det var förresten en snabbt och snopet avklarad affär.

Dagarna och åren som staplades på varandra gjorde gossen till en framgångsrik affärsman vid namn Gustav Torkelsson. Med tiden blev han mycket förmögen och hade varken tid eller lust att återerindra sig de svarta tankar han hade plågats av som liten pojke.

Gustav Torkelsson ägde en rad fabriker och blev berömd i såväl industriella som politiska kretsar för sitt kostnadseffektiva sätt att driva dem. Hans företags vinst var ofantlig och räckte mer än väl för att mångdubbla investeringarna, ständigt bygga nya fabriker och anställa horder av lågavlönade fabriksarbetare. Fabriker var en mäktig syn där de reste sig mitt i landskapet, enorma byggnader som såg ut som förvuxna skjul av korrugerad plåt, med ståtliga skorstenar bolmande av grönaktig rök och glänsande avloppsrör som ledde iväg allt flytande avfall.

De flesta affärsmän var avundsjuka på Gustav Torkelssons rationella affärssinne och gjorde sitt yttersta för att uppnå samma lönsamhet.

Gustav Torkelsson bodde ensam på ett gammalt gods, med bara tjänstefolket som sällskap. Isoleringen gjorde honom ingenting. Han önskade sig ingen familj. Det hade ändå bara varit besvärligt att försöka hålla barnen borta från sjön. En av hans egna fabriker låg nämligen på andra sidan.

Inga mardrömmar hemsökte Gustav Torkelsson, förrän den kvalmiga natt då hans barndoms häxa återkom. Hon tycktes stå i en virvelstorm där blixtar genomkorsade den upprörda luften och lyste upp hennes slitna klädnad och krokiga näsa. Rätt som det var sträckte hon ut ett knotigt finger och pekade rakt mot Torkelsson.

– Det är dags, väste hon ondskefullt. Det är dags!

Så skrattade hon det där dånande skrattet igen, hemskare än Torkelsson någonsin hade kunnat föreställa sig. Han vaknade med en flämtning och satte sig käpprak i sängen. Längs ryggraden ringlade svetten som ormar, och det värkte molande i alla hans leder.



Det var morgon och efter att ha försökt ta sig samman gick Torkelsson som vanligt ut i badrummet för att tvätta och raka sig. När gamlingen i spegeln hastigt tog sig åt hjärtat samtidigt som han själv gjorde det, förstod han att det verkligen var han själv. Då blev Torkelsson så yr att han satte sig på toalettlocket och satt där obegripligt länge.

Det som var mest upprörande var kanske att i en hast ha berövats fem decennier av sitt liv. Vid sänggåendet kvällen förut hade han varit en högre man, knappt ens fyrtio fyllda, och nu var han förvandlad till en förkrympt och andtruten åldring som av allt att döma närmade sig sin nittioårsdag. Längre satt Torkelsson och betraktade sina skrumpnade händer innan hjärnan började väcka minnet till liv av en annan mardröm han hade haft, och då sköljde för första gången på länge en våg av skräck över honom.

Men mångårig affärsverksamhet hade lärt honom att inte ge upp i första taget. Beslutsamt skyndade sig Torkelsson att raka och klä på sig, tacksam över att han trots händernas skakningar lyckades genomföra dessa tidigare självklara rörelser.

Från och med den morgonen levde Torkelsson ett hektiskt liv. Han ringde statsministrar, språkade med presidenter, trängde in i parlament. Med desperationens hela kraft försökte han övertyga dem om att man borde kunna avvärja ödet, men de avbröt hans ivriga babbler och kallade honom för galen domedagsprofet. Statsministrarna lade på luren, presidenterna vände honom ryggen, parlamenten kallade på säkerhetsvakterna. Det slutade alltid med att han hamnade i rännstenen. Till sist var hans hopp om att bli tilltrodd helt ute, de visste ju tyvärr vilken slipad affärsman han hade varit. Full av mörka tankar drog han sig tillbaka till sitt gods.

Inte långt därefter mottog han ett brev från Internationella Kometsällskapet, vari han till sin stora häpnad kunde läsa att detta förbunds medlemmar fullt och fast trodde på honom. Deras beräkningar visade att en jättelik komet hastigt närmade sig, och att den med stor sannolikhet skulle kollidera med Jorden och ödelägga alla spår av liv. För att förhindra katastrofen krävdes

omfattande insatser av alla regeringar världen över, och Internationella Kometsällskapet erbjöd sig i brevet att understödja Torkelsson i hans kamp. De hade redan tilldelat honom en doktorstitel och föreslog att han omedelbart skulle ansluta sig till dem i deras högkvarter. Torkelsson var inte nödbedd. Samma dag packade han sina väskor och gav sig av, tacksam över att slutligen ha funnit de bundsförvanter han längtat efter.

Under resans gång försämrades hans fysiska tillstånd så till den grad att han fick be Internationella Kometsällskapet att hämta honom med rullstol på flygplatsen. Han hade i all hast åldrats ytterligare fem år och anade att världens undergång var nära om man inte snabbt agerade. Kometsällskapet, som inte hade väntat sig att doktor Torkelsson skulle vara så gammal, höll med på alla punkter. Det var en stor glädje för dem att se hur han sken upp som av ett inre ljus då de berättade för honom om den annalkande kometen.

– Det måste vara så det är, mumlade han ur en tandlös mun och drog i sitt gråa hår av tillfredsställelse.

Han höll tal för dem och citerade både Bibeln och Nostradamus så att de rös av morbid fröjd. De kunde höra apokalypsens ryttare föra in sin bleka häst i rummet och låta den dansa mazurka bland skramlande koppar på borden. I årtal hade de betraktat kometen genom sina teleskop, men aldrig så tydligt sett dödsfallen. Torkelsson nu målade upp på dess förgörande yta. När den gamle mannen avslutade genom att kräva omedelbar handling, fanns det inte en själ i salen som inte var beredd att följa honom i mänsklighetens kanske sista uppdrag.

Den följande månaden var de fullt upptagna med att försöka övertyga världens alla ledare om att sända en atombomb mot kometen. Men makthavarna bara fortsatte att skratta åt dem och sade att deras komet skulle missa jorden med hundratusentals kilometer.

Doktor Torkelsson blev av nervspänningen allt äldre och räddare. Till sist var han inte mer än en liten förtorkad benhög i en

sjuksäng som Kometsällskapet släpade med droppställning och allt från det ena parlamentet till det andra, utan att en människa lyssnade på vad de sade. Runt om i världen hade de fått anhängare som oroligt spanade mot himlen, där kometen närmade sig som en brinnande fågel.

När dagen för den beräknade kollisionen var kommen, hade de ännu inte lyckats övertyga någon maktinstans om att slutet var nära. Sedan två dagar kamperade styrelsen i Internationella Kometsällskapet i sitt högkvarter för att tillsammans invänta kometen. Somliga bad, andra yrade, och i sin säng vändades Gustav Torkelsson inför det ögonblick han så länge hade förutsett.

De såg ett starkt ljussken, som tillfälligt bländade dem alla, och kaos uppstod på gatorna utanför deras tillflyktsort. Apokalypsens stund hade kommit, och den passerade. Det övernaturliga ljuset försvann och ersattes av det vanliga solljuset, silande ner genom lager på lager av muntert grämelerade luftföroreningar. Kometen hade strukit tätt förbi de döda trädtopparna och försvunnit ut i rymden.

Medlemmarna i Internationella Kometsällskapet vågade så småningom öppna ögonen och krypa ut från gömstället under det massiva sammanträdesbordet av regnskogsteak. Jorden hade inte gått under, allt var sig likt. En och annan kände sig nog snuvad på det ståtliga avslutningsfyrverkeriet. Deras längtan efter dramatik tröstades dock av ordföranden, som högröd i ansiktet vacklade till sin stol och krafades efter slipsknuten för att lossa på den och få luft.

– Vatten! VATTEN! skrek han medan ansiktets karmosin övergick i violett av kraftansträngningen.

Det dröjde knappt en halv minut förrän en liten pojke steg in genom dörren med ett glas i handen. Han var glämig och snorig, hade smutsränder på händerna och andades lika ansträngt som gamle Torkelsson. Det som mest drog styrelsens uppmärksamhet till sig var vätskan som till bredden fyllde glaset han bar. Ordföranden glömde bort att han nyss varit döende, och doktor

Torkelsson reste sig mödosamt på armbågen för att närmare kunna granska den svavelosande, alggröna dryck som pojken räckte fram.

Vid upptäckten att vätskan bubblade och rök i illaluktande puffar, ryggade ordföranden förskräckt två steg tillbaka.

– Vad är det där?! utropade han med halvkvävd röst.

– Vatten, svarade den snörvlande gossen oskyldigt och försökte på nytt att ge ordföranden glaset, vilken återigen vägrade att ta emot det och undrade med stigande misstänksamhet:

– Om det är vatten, varför är det inte renat?

Pojken svarade enkelt:

– Reningsverket har slutat fungera på grund av alla döda fiskar som fastnat i inläppen. Det har varit så i två dagar nu. Men folk har ändå fortsatt att dricka, eftersom törsten inte tar semester.

Tystnaden i styrelserummet låg tung som en sovande drake, tills ett fasansfullt, skorrande skratt hördes från doktor Torkelssons sjukläger.

– Ha ha ha ho ho ho ha ha, skrattade han. Det är rätt, drick ur ditt glas! Skål för den stora kometen, världens undergång! Botten opp!

*Första pris i novelltävlingen 2004. Motivering:*

”I sagans form och med humorns språk behandlas ett globalt problem utan vare sig pekpinna eller politik.”

# Karin Pfaff

## Hisings Backa

### Att skiljas

Vi kommer att skiljas.

När?

Jag vet inte.

Jag vet bara att det kommer att ske.

Men vi älskar varandra och  
vi förstår varandra så väl!

Visst!

Men ändå kommer vi att skiljas.

Under de närmaste 50 åren, förmodligen tidigare.

Under en av de 12 månaderna.

Under en av de 52 veckorna.

Under en av de 7 dagarna.

Under en av de 24 timmarna.

Under en av de 60 minuterna.

På en sekund

kommer vi att skiljas

vare sig vi vill eller inte.

Till dess

är det bäst att vi njuter.

### Kvinna till åren

Kvinna till åren

får vara lite rund om låren.

Kvinna på fyrtio plus

får ha lite hull på sin stuss.

Kvinnan behöver inte ynka  
för en första lilla rynka.

Så länge ögonen har glans  
har kvinnan en chans.

Så länge kvinnan ler

Finns det någon som ser.

Mannen som mäter kvinnans värde  
i kroppsvikt och -mått  
har ingenting förstått.

# Beatriz Quevedo de Hansen

## Hammarkullen

### Sorg

Som en vingskadad fågel  
försöker jag fly mitt liv  
i skogens levande stammar  
i åns ockrafärgade vatten  
i morgonsolens läkande strålar

Som en skjuten varg  
springer jag in i min lya  
slickar rena mina sår  
Mossans fuktiga kinder  
lindrar smärtan  
Ljungens bädd balsamerar min kropp  
Förmå ännu en dag

### Lillebror

Flickans strama flätor  
leker med Zondas ljumma smekningar  
honungens sötma, smöret på brödet,  
smakar ännu  
Vinterdag, en kall julidag,  
farmor kom bärande på ett blött knyte  
*Rosornas kronblad*  
*Tröstade*  
*Vattnets mörka djup*  
*Ropade*

Flickans strama flätor  
Flätade av mors händer  
lämnade skuldbördan  
Bittra ord, ett ryck i håret!  
Det droppade från hans kläder  
huvudet hängde, ögonen såg långt bort  
Lillebror  
Älskade lille lillebror

*Hedersomnämmande i poesitävlingen 2004.*

### Jeremiader

Ur bambuns gömmor  
kommer klagolåt  
som vinden lämnar  
från sin färd  
genom Andernas raviner,  
Bagdads gator,  
Afghanistans gränder,  
Zimbabwes jord  
Stilla Havets brus...  
Jag lyssnar  
Jag känner igen  
Jag minns  
Jag sörjer  
De tystnar om hundra år  
när bambun dör  
Ur bambunsfrön kommer  
tusentals nya jeremiader.

## Drömmar

Den flammande stjärnan fuktar  
gryningens första andetag  
i ett rött magmabad  
Med fjärilslätta penseldrag  
smeker bedövade begär  
Tusen eldflugor virvlar från fönstret  
finner en tillflyktsort i tiljorna  
medan vilda passioner vaknar upp  
Glömda drömda drömmar  
Glöms igen.

## Jag går...

Mina steg halkar på nattens isbark  
En rysning passerar genom min hud  
en huttrande gestalt  
Rimfrosten biter sig fast på det nakna skelettet  
Stjärnorna tindrar ännu i gryningens ljus

Jag går bara förbi  
vänder ryggen så lätt  
till  
en hemlös

## Lova mig att...

fylla min bägare med gurkörtblommor  
mod och styrka behöver jag  
lägga hjärtansfröjd, lavendel och timjan i min bädd  
deras doft skall följa min väg  
linda min själ med rosornas stoft  
rista mitt namn i ditt hjärta  
när jag är på väg

## Senare

senare  
när dagen har nått sitt slut  
skall våra händer  
av en händelse  
röra vid varandra  
därefter  
när natten har fått sin början  
skall tiden stanna  
i evighetens gränd  
efteråt  
när livets elixir har blandats  
skall våra andetag slockna  
inför vår resa till stjärnorna

## Röda Havet

Röda havets vatten  
Alltid rött  
Tusentals blodomlopp  
fyller det  
Från båda sidor  
möts hat med hat  
Plantera blommor i öknen  
Odlar kärleksört  
Riv sönder murarna  
Öppna de korsade armarna  
Omfamna din bror

Röda havets vatten  
alltid blått  
blå som hoppets färg.

## Skydda mitt hjärta

Falkens klor  
tar min själ  
från det våta gräset  
med ett sus  
flyger vi  
över tjärn och myr  
över hjortron och blåbär,  
den visar mig allt vad gott är  
medan där borta  
där människorna bor  
smids ondskefulla planer  
med hatets och mörkrets svärd  
blodbad efter blodbad

När skall detta ta slut?  
Jag vädjar till falken  
Lämna mig inte  
Ta mig härifrån  
Han viskar med Zondas vind:  
”Skydda ditt hjärta, min vän”

## Cecilia Rudberg Uddevalla

### BUSSCHAUFFÖRENS ÅTRÅ

Hon stiger som vanligt på bussen. Det är en solig dag, och hon håller gitarren i höger hand. Busschauffören är ung och snygg. Han lyser upp när han ser henne. Han har iakttagit henne ganska länge som sin busspassagerare, och han har noterat att hon ser fräsch ut. Hon ser dessutom snäll och ömsint ut. Så han tar mod till sig och utbrister: – Jag tycker mycket om gitarr, och jag tycker mycket om dig! Vad tror du?

Där står hon med magnetkortet i hand, puttade ner det i maskinen och ler generat mot chauffören. Hon förstår att han känner sig intresserad, men hon viker undan, flyr ifrån honom och går in i bussen.

En dag senare beslutar hon sig för att också ta mod till sig och undersöka vad det är för en man. Hon misstänker att han inte är så seriöst menande, så hon frågar frankt: – Vad vill du?

– Träffas då och då, svarar han.

– Är du gift?

– Jag håller på att separera.

Då tänker hon, att detta är ingenting för mig. Så hon säger:

– Jag är inte intresserad av något tillfälligt, utan jag vill ha en man som jag kan känna mig trygg med.

Han ser nojig och blek ut, verkar vara sexuellt utsatt.

- Var kommer du ifrån? frågar hon.
  - Jugoslavien.
- Han slänger fram en papperslapp och ber: – Skriv ditt telefonnummer!
- Nej, svarar hon bestämt.

## Lördagskväll i fiskeläget

Kvällen var ljum. Båtarna låg och kluckade i hamnen. Lisa gick utmed kajen och tittade på havet och båtarna och alla sommargästerna, som satt i båtarna, pratade och drack öl. Det var mörkt. I augusti. En trut släppte sin vita skit på bryggan och hon hörde skratt och sång. Hon njöt av sommarkvällen. Lisa gick in på diskoteket där hon var stamgäst. Musiken skvalade ut på gatan, diskogästerna flockade sig i dörröppningen. Hon betalade, fick en stämpel på handen och gick in. Nu kände hon en klar, ren livsglädje.

Då kom han fram till henne, killen som hon träffat förut i sommar. Han var en infödd, kom ifrån en ö i skärgården. Hans far var fiskare och själv arbetade han också med fiske under sin semester, nu på sommaren. Annars arbetade han på en båt i Göteborg. Han åkte runt och bevakade bojar och fyrar.

Han var ung och snygg, en fräsch fiskarpojke helt enkelt!

Han kom fram till henne, och frågade om hon ville dansa.

De började dansen, mot varann och om varann och runt varann.

Han tände direkt, och hon tände tillbaka.

– Jag heter Björn, sa han och log.

– Jag heter Lisa .

– Var bor du? frågade han.

– Några kilometer in i land, i en stuga.

– Får man komma hem till dig ikväll? Björn kände att han hade lust att beskåda henne närmare. Lisa tyckte att det var en god idé. Hennes föräldrar var inte hemma. Dom hade rest hem. Detta var i slutet på säsongen, i mitten av augusti. Hon såg det lilla sovrummet för sin inre syn. Hade han kanske bil, så kunde han köra henne hem? Självt hade hon kört moped ner till fiskeläget.

Han tittade på henne med den friska, sunda lust som en fiskarpojke kan känna. Hon tittade på honom tillbaka, också hon med sin sunda, instinktiva lust. Det kändes så rent.

– Ja, sa hon vänligt. Mina föräldrar är inte hemma, så det är fritt fram! Hon tyckte att han verkade go'. Där stod de mitt emot varandra på dansgolvet. Björn log och tvekade en stund. Så ändrade han sig inom sig och sa: – Nej, jag ska dra skäddegarn.

Det skulle han göra tidigt på morgonen. Han kunde inte smita ifrån sitt arbete. Näten måste dras upp.

Hon blev paff, och lite besviken. Så nästa morgon vaknade Lisa ensam i sin säng. Hennes tankar gick till Björn där han var ute ensam med sina tunga nät. Vad synd! tänkte hon, att han var upptagen. Nåja, det var i alla fall roligt att få stjäla till sig en dans med denne fräsche, bohüslänske fiskarpojke! Det var skäddegarnen som satte stopp för deras älskogslek. Förbaskade skäddegarn!

## Arne Rylander Mjölby

### Indianansiktet

Besökte släkten i Sacramento, upplevde Californien då en dag kom ett telefonsamtal från Albuquerque där en kusin ville jag skulle komma och stanna en vecka. Ville visa mig sevärda platser i New Mexico.

Han hade under andra världskriget varit stridsflygare, bombat Tysklands städer sexton gånger. Och ytterligare många äventyrliga uppdrag i flera av USA:s ifrågasättande krig. Blivit pensionär, men hade lite uppdrag för FBI.

Livet hade format honom till en egen och intressant person. Han älskade landskapet. Kanske militärtiden med dess vidriga upplevelser satt sina spår, funnit en viss ro, sökte sig ut i New

Mexicos vilda och ödsliga provinser där det vilade en viss mystik. Det var med spänning jag sent en afton landade i staden. Kusinen mötte med sin Cadillac. Snart nåddes villan. Det kändes omtumlande att plötsligt vara i en annan delstat. Det var tryckande värme. Uppmanades att dricka mycket. Efter att ha bekantat mig med kusinen och huset intogs generös måltid. Det saknades inte whiskey, och dialogen lossnade. Fick eget rum med "aircondition" och säng, som var stor, bred och komfortabel.

Efter en natt av drömmar. Hade svårt att fatta mig vakna i Albuquerque.

Kusinen hade redan fixat frukost och förtäljde vid måltiden: "Today we taking a trip to Sankta Fe and Taos!"

Hade svaga aningar om att nu få uppleva äventyrets vägar. Förstod mig vara där en gång många historiska uppgörelser skett mellan emigranter, statliga intressen, indianer och andra lycköskare. Tänkte på landskapets karaktär och alla spännande cowboys och indianfilmer som man sett i pojkåren. Mindes en och annan hjälte.

Läste då indianböcker där hjälten Kit Carson ofta var med. Man tyckte då det var en hjältebragd att skjuta indianer, men i eftertankens tidevarv var det från början indianernas levebröd som dessa trappers och affärsmän stred om. Bestialiska bataljer, orättvisor och övergrepp.

Kit Carson (Christopher) 1809-68. Rymde mycket ung från föräldrahemmet. Gav sig med expeditioner till distrikt där ofta drabbningar mellan pälsjägare och olika indianstammar förekom. Som i alla tider har strävan efter rikedomar florerat. Många sökte lyckan där villebråden fanns. Numera är nästan då eftertraktade pälsdjur och oxar utrotade.

Kit blev mycket anlitad som ledare. Åtskilliga indianer föll för hans vapen. Är skildrat i flera böcker om hans bravader.

Han avancerade till officer. Hjälpte Uncle Sam skapa uppgörelser med olika indianstammar. Häststölder förekom ofta.

År 1863 fick Kit order att samla in navajer, som levde utspridda, vilka vägrade flytta till reservatet i östra, centrala New Mexico. Han samarbetade med andra indianstammar och friskaror, lät bränna majsält, fruktodlingar, förstöra vatten och döda boskap. Så han var en "hårding," hade kontakter med högt statliga intressen. Han var gift tre gånger. Två hustrur var indianflickor med vilka han fick barn.

Mot slutet av livet blev han utnämnd till brigadgeneral.

Kit Carsons sista år blev tämligen händelselösa. Bevakade vägen till Sankta Fe mot plundrande indianer.

Hälsan blev allt sämre då han kastats av en häst. Sista frun Jusefa dog i barnsäng, vilket ytterligare krossade hans hjärta. Han hade många att försörja, blev allt mer svag och utfattig. General Carson begravdes under militära hedersbetygelser på en enslig kyrkogård. Senare lades Kit och hustrun Jusefa sida vid sida på annan hedersplats i Taos.

Under vår färd förföljde oss bergens molnskuggor, upplevde öknar och hettan. Det råder en speciell mystik över det varierade landskapet.

Till och med på bilarnas nummerplåtar påpekas: "Ett land av förtrollning."

Sankta Fe är landets huvudstad. Den mexikanska byggnadsstilen är speciell. Dessa vackra ljusbruna, pittoreska hus. Vi var hungriga, kom till motell där indianflickor serverade "mexican food".

Stadens gator kantas av byggnader, som kan förknippas med böcker och filmer om cowboys, stall, horhus, krogslagsmål och vapenmord. Denna gamla, till och med nybyggda atmosfär skapar romantik och fortsätter skapa affärsintressen med filminspelningar och sådan handling som matar våra tv-kanaler, biografier och videoband.



Nådde vårt mål Taos. Besökte platser där indianer saluförde historiska hantverk. Det anses naturligt att skönheten finns i tingen lika mycket som hos människor. Där kan ses flätade karaffer, korgar, mockasiner, knivar och mycket andra konstnärligt gjorda ting.

Vilket vittnar om vilken fin kultur dessa indianstammar bevarat. I staden finns flera säregna ålderdomliga hus byggda av lerklinkers. Ofta i flera våningar med ingång från taken. Taos beboddes av Puebloindianer långt innan spanjorer kom dit på 1500-talet. I denna del av USA är spanska språket mycket utbrett.

Besökte reservat. En svensk socialist kan bli betänksam om att indianer behandlats orättvist. Vill ändå bevara sin kultur. Ofta nödsakade leva på turismen och hantverk. Åtskilliga är fattiga, även socialfall, och lever mycket isolerade. Många bedriver mindre odlingar, särskilt nära floden Rio Grande.

Jag glömmer aldrig den åldrige mannen som tog emot vårt inträde i ett av Taos mer sevärda reservat. I hans fårade ansikte och ögon fanns djupa tankar att läsa.

Innan vi lämnade Taos besöktes Carsons grav. Tänkte på indianens ansikte och ögon som förföljde mig länge.

## Konstaterat

Det är som röster från fjärran hav  
Allt är så svårt att förstå  
Det verkar som omöjligt för oss nå  
Stridsropen ljuder – rättvisa, sociala krav  
Medan åren går – utopier i kvav.

## Trots allt

Man lyssnar till toner, tal och sång.  
Ser ting, bilder och rörelser  
stampar i femtakt, spelar söderns skalor  
Hänger sig åt engelska verb och  
oroas över minnet.

Uppskjuter längtan till Hades  
Får virriga tankar att det är meningslöst  
dricka bränt kaffe på motellen  
flacka omkring på asfaltstråken  
Somliga dagar önskar vara en fåraherde  
barfoten med namnet Celadon  
Uppskjuter lära "arsomoriendi" (konsten att dö)  
Hellre "arsamatoria" (konsten att älska)  
Med argusögon strängt välja tidens trappsteg

## Fragment

Många påstår sig lösgöra ord i vinden eller följer med i  
skuggors rörelser medan månen skiner –  
andra planlöst hastar ut på ändlösa snövidder  
där svarta fåglar lyfter  
skriver hemliga tecken på himlen  
I förtvivlan upptäcker en del sprickor i bergen,  
i politiken, religioner och relationer.  
Många är villrådiga vid vägskaLEN  
medan bilradion spelar tema från "Stjärnornas krig"  
som plötsligt tystnar och en röst börjar tala om  
jämlighet.

## II

Kanske i ett hus någon slår an en ostämnd zittra  
medan koltrastar utanför konserterar.  
På silverglänsande skenor rullar tågen.  
I en kupé sitter en optimistkonsult oroad hinna till seminarier –  
En poet sitter tillbakalutad och slumrar.  
Utanför fönstren flaxar ord och bilder undflyende  
för pennor och tangenter.

### Astrid Skoglund Skara

Jag mindes 1900-talet  
kungssparris i tennisdress  
obscena gester i öppna bilar  
rader av kors  
kors  
kors kors kors  
kors  
kors  
kors  
på öppna fältet  
men inomhus bara blomsterbakar  
nedböjda vetedegar  
småmönstrade klänningsrumpor  
ansikten dolda i ugnen

Jag mindes 1900-talet  
Tre damer på ett fotografi  
Deras vita klänningar  
I Texas två pojkar i cowboyklädsel  
Händerna vid höfterna händerna på hölstren  
Jag mindes 1900-talet  
Pistolerna i Washington röken och läderjackorna  
Vattenklosetterna  
Alla kropparna  
med kinden ned mot kakel  
Jag mindes 1900-talet  
En rytm av tusen tåg  
Den blanka mässingen i konduktörens jacka  
Sjömanskragen om pojkens hals  
Blankpolerad smärting under sätet

Jag mindes 1900-talet  
fågeln som målade sig själv  
flerfaldigade sina färger  
permanentade fjäderdräkten  
pickade i sig av maten  
spände ut sina klor till beskådan  
och gapade med rött svalg  
som om svalget varit dess underliv

Jag mindes 1900-talet

en man i tweed som talade till stenar  
och satte pärlor i ögonhålorna  
en språkprofessor som tog sitt tunga huvud  
och planterade det i en kruka  
en dam i lila aftondräkt  
som lade patients  
till papegojornas hjärndöda tjatter

I remembered

28 millions of abstracts

*Hedersomnämmande i poesitävlingen 2004.*

## Cili Stjernlöf

Torslanda

### Meny för enkel TV-kväll

Tänk en mysig hemmakväll  
i ett svenskt normalsamhälle  
såsom i en snäll novell

Tevens bild och decibel  
ger en smak för lyxigt ställe  
Missnöjt ses på hemmacell

Simple Life och Top Model –  
modet ger glamourtillfälle  
Stilen blir mer säljbart gräll

Gul plus Blå för filmrebell  
Revben krossas av tuff sälle  
Filmiskt ropas ”Go to hell”

NHL och Hockeykväll  
ses på ölutskänkningsställe  
Sportkanal är parallell

Talkshows visar skäll och gnäll  
För den intellektuelle?  
Viktig blir var bagatell.

Vinst i TRISS och Bingo – well –  
löser livets uppehälle  
Kan det bli en skattesmäll?

Galor, Oscar och Nobel  
trängs med avklätt Doku-skrälle  
i en kändiskarusell

När kultur är ideell  
i ett marknadskraftssamhälle  
– bristen givet generell

Miljonär – ej alls reell  
för damers chans till lyxupphälle  
Allt annat än en snäll novell  
en TV-entertainment-kväll.

## Leif Svensson

### Hisings Backa

Här stannar jag kvar, en gång för alla.  
Det står i stjärnorna – tro på mig.  
Du är solskenet i mitt liv innan mörkret faller.  
Kärleken förvandlar vatten till vin.  
Det ljuva livet. . .

Som stormen vindarna vänder oss.  
Tror fortfarande – det gör ont.  
Säg att du ångrat dig.

Tack min kärlek. Jag är din Venus,  
färdig eller inte – det är livet.  
Äntligen.

Älvornas trendiga diskotek. Super Mega Nova.  
Runaway – Boom bang-a-bang!  
Skottsäkert hjärta?

Baby I can't stop – just like me.  
Blow the spot.  
Tango! Tango! – Olé Olé!  
Finally Paradise ...

PS Kortversion av årets melodifestival-titlar – 32 st –  
sammanfogade till en text.

### En helt vanlig resa

Han stod där mitt i ingenstans under skuggan av Härjedalens granskogar. Jag brukar inte ta upp liftare, men det var något med mannen och situationen som fick mig att frångå första instinkten att bara köra vidare. Kanske helt enkelt för att höstmörkret höll på att lägga sig och det var blött och ruggigt därute. Jag tyckte synd om honom.

Jag ångrade mig genast, mannen luktade. Men då satt han redan nersjunken i framsätet, och hade slängt sin slitna ryggsäck där bak. Han vred huvudet och särade läpparna i något som förmodligen skulle uppfattas som ett leende, ett tandlöst sådant. ”Tack”, mumlade han. ”Sundsvall!”

Jo, jag skulle åt det hållet.

Mina försök till konversation resulterade bara i enstaka hummanden. Jag tröttnade på att försöka och vi satt sedan tysta och lyssnade till motorns entoniga sång. Min passagerare snarkade snart lätt.

Någonstans efter Sveg fick jag tvärnita för en älg, och mannen vaknade till med ett yrvaket ryck.

”Det är här!”

”Vadå här?”

”Här i skogen, jag ska av här!”

”Men det är mitt i ingenstans, här finns bara träen.”

Han vände sig emot mig och grinade upp sitt tandlösa leende.

”Gosse, vad vet du? Kom med, så ska jag visa dig.”

”Visa mig?”

”Ja, eftersom jag fick åka med dig vill jag betala för din hygglighet. Kom, så ska du få se något!”

”Vafan är det här”, tänkte jag. Någonting var det som inte stämde, inte stämde alls. Den här mannen? Och varför skulle jag följa med honom in i skogen? Världens bästa sätt att bli nerslagen och rånad på, helt utan vittnen.

”Ok, visa mig då.”

Så nyfiken hade han gjort mig, att jag trotsade mitt eget förnuft.

”Ställ bilen där framme!”

Jag körde in på en liten skogsväg, och parkerade, noga med att se till att bilen syntes från stora vägen.

”Kom då!”

Det var som han vaknade till liv, ett ljus tändes i hans ögon och rösten blev klar och stadig. Skogen var totalmörk.

”Kom då!” Han slängde upp ryggsäcken på axeln

Vi gick skogsvägen in i mörkret och med granskogen hängande tät över oss, mannen ett halvt steg före. Jag kämpade för att inte tappa kontakten med min ledsagare. ”Mitt liv i hans händer”, tänkte jag. Jag hade lagt mitt liv i en högst obskyr persons händer. Det kändes inte riktigt bra.

Efter en kvart, eller kanske en halvtimme eller möjligen två timmar, tiden hade slutat att existera, kände jag att vi lämnade vägen och kom in i skogsmark, men det var ändå lätt att gå, alltså måste det vara en stig vi följde. Det bar uppåt. Till slut stannade mannen tvärt.

”Här, sätt dig ner här!”

Han hjälpte mig ner på något som senare visade sig vara ett omkullfallet träd.

”Se”, sade mannen och jag anade att han gjorde ett svep med armen.

Jag såg, för faktiskt ljusnade det en aning. En liten stund senare sprack plötsligt molnen upp och fullmånens sken vällde in över landskapet. Vi satt på en höjd med utsikt över en liten sjö omgiven av skog på alla sidor. Eller vi? Av mannen såg jag inte ett spår.

Månen speglade sig i den svarta sjön, som en gul blomma i det svarta. Min blick sögs ditåt, som till en vacker kvinnas ögon. Det kändes behagligt, som att krypa ner i ett varmt bad efter en kylslagen skidtur. Avslappnande. Jag flöt in i ett drömligt tillstånd, ändå är jag säker på att jag inte somnade. Blicken var naglad vid det gula i sjön, och så började det växa. Som om det verkligen var en jättelik gul näckros som slog ut i full blom och sträckte sina kronblad ut över skogen. Hela världen badade i ett skimmer av gult och rött, samtidigt som en dov hummande ton hördes. En vibrerande ton som gav återklang i min kropp. Att återge känslan är omöjligt. Jag mådde otroligt bra. Alla småkrämpor i kroppen var borta, alla bekymmer bortblåsta. Jag visste plötsligt vem jag var. Jag kände var jag hörde hemma. Tiden fanns inte, omgivningen fanns inte, det var bara jag i centrum av universum. Tidlösheten var allt och jag var tidlösheten, och tidlösheten var gränslös lycka... En fågel svepte förbi mitt ansikte och dess vinge rörde lätt vid min panna. Samtidigt gick månen i moln och morgonljuset tog över.

Världen återgick till sitt jämngråa, regnet hängde i luften och jag frös. Men det bekymrade mig inte, ingenting bekymrade mig just då. Mannen var försvunnen, jag kände i innerfickan efter plånboken, den låg kvar på sin plats. På något vis hittade jag också vägen tillbaka till bilen.

Den stod kvar där jag lämnat den. Nycklarna låg som de skulle i jackfickan, Allt var överhuvudtaget precis som det skulle, och jag visslade lyckligt på någon glömd barnvisa, skrattade till och med mot regnet som började falla, när jag satte mig i bilen för min fortsatta färd.

Det var någonstans utanför Ånge som det slog mig vad jag varit med om, och jag ställde frågan som malt hela morgonen. Högt och med bara vindrutetorkarnas enformiga dunk som svar sade jag:

”Vad tusan gör man, när man haft en träff med Gud?”

## Staffan Svensson

### Källtorp

Här har någon väntat på mig  
länge, länge, mycket länge  
nu är jag här  
känner ännu värmen från en  
kvardröjande skugga

\* \* \*

### Göteborg, Näckrosdammen

Mannen satt på soffan, precis vid vattenkanten,  
omgiven av blommande syrenbuskar.

Jag närmade mig långsamt, tog fram mina broschyrer  
och frågade: "Vill du finna Jesus?"

Han teg, skrapade med foten i gruset, som om han  
ville skriva något, och såg upp mot mig  
med sorgsna ögon.

Sen reste han sig och vandrade bort över vattnet.

\* \* \*

timmarna kastade sig till marken  
dagarna offrade allt  
åren bugade underdånigt  
för denna sekund

\* \* \*

anade härunder en ton  
djup djup ton  
och

tystade bilarna tystade  
rösterna mumlen och visk-  
ningarna tystade molnen

katterna kylskåpen stjärnorna  
tystade järntorgsfontänen och alla  
enarmsapplåder tystade

bäckarna stegen i snön tillsammans med  
rimmen på hjärta och smärta  
tystade snöflingorna och

järnverken tystade vattenbufflarna och  
bombarna vindarna löven  
tystade alla grannars tenorsaxofoner

och efter viss tvekan koltrastarna  
tystade lysrörens surrande och skratten  
från barnen och skenskarvarna

tystade måsarna och trut-  
hållarna och tystade gråtande  
bluesgitarrer och wagner (inte så lätt)

och tystade våren och EU-direktiven  
big bang och apokalypsens basuner  
och alla intima jag älskar dig

såväl som regnet på skogsbryn och  
cykelskjul de knäppande ljuden från naglar mot  
naglar och tystade

kranarna tystade klockorna  
tystade gnisslet från kartonger som rivs  
tystade mammornas rop kom upp och åt

och tystade tystade  
tystade respiratorernas larm  
och mozarts requiem tystade

gudarna tystade blodet och  
magen inte minst och lyssnade:  
hördes tonen?

satte på hatten – gick ut

\* \* \*

## FREDAG

Det var inte dödandet av flugorna som var det viktiga. Jag upprepar: det var inte gasningen som var festligheternas höjdpunkt. Inte heller var det borttryckande av de små insekternas vingar tre timmar innan man lät cyaniden göra sitt. Men visst klappade stolta moders- och fadershjärtan när de minsta med små finkänsliga fingerrörelser befriade flugorna från deras vingar. Eftersom detta av tradition skedde relativt tidigt på kvällen ansågs det vara god ton att låta de minsta barnen vara i centrum.

Måltiden intogs självklart under en klädsam tystnad. Det var alltid fisk: sej numera men de äldsta kom ihåg en tid när man kunde unna sig torsk och ibland till och med spätta eller flundra. De flesta tyckte att det var viktigt att variera tillagningssättet. Var sejen gratinerad ett år serverades den kokt nästa med den speciella vitsåsen som var traktens specialitet. Vin ansågs opassande att dricka till av respekt för stundens allvar. Därför drack man en ljus lager med låg beska och nästan obefintlig maltdoft. ”Man vänjer sig”, var den gängse kommentaren.

Själva avlivandet av flugorna inleddes alltid exakt fem minuter efter midnatt. Den för det året speciellt utvalda familjen strödde ner de vita cyankaliumkristallerna i de vackert dekorerade glasburarna där flugorna väntade. Alla sjöng (Man hade övat i månader inför detta) Pergolesis Stabat mater och, när det var fullbordat, Mozarts Ave verum corpus. Därefter inleddes dansen.

Men högtidligheternas naturliga höjdpunkt var självklart begravningsceremonierna följande dag, som var en lördag. En efter en lades flugorna ömt ner i vackert dekorerade tändsticksaskar: de kunde vara målade med guld- eller silverglänsande färg, täckta med färgade glasbitar eller pärlor. Men aldrig såg två askar likadana ut.

Varje familj tog hand om en fluga och bemödade sig samvetsgrant om största respekt och allvar.

Askarna med flugliken grävdes ner under gråt och högljudda klaganden. Barnens snyftanden kunde vara hjärtskärande. I alltmer hejdlösa konvulsioner bedyrade man sitt medlidande med de stackars flugorna, hötte anklagande med knytnävarna mot himlen, indignerade över de oskyldiga insekternas tragiska död och beklagade sitt grymma öde och de hemska saker som man motvilligt och med stor sorg i hjärtat nödgats göra. Man rev i sina kläder och kastade sig mot marken i största förtvivlan. Sedan gick man hem.

## Ulf Truffe

### Centrum

#### ”Vårtid”

Sakta vi går mot en ljusare tid  
Ett frö vi sår som börjar att gro  
En blomma där snart står bredvid  
Bredvid oss och ler i kapp med ro

Låt solen värma dig och detta mirakel  
Låt blicken vila  
Strunta i andra saker  
Trots att regnet ibland kan strila

Tiden går så fort  
Glöm dina måsten och ge dig hän  
Njut av det som gror runt din port  
Låt denna blomma bli din vän



JAG HAR

JAG HAR MÖTT GODHETEN

ETT PAR ÖGON MED ETT DJUP  
ETT DJUP SOM OMSLUTER

JAG HAR MÖTT GODHETEN

INGA KRAV  
MEN KRAVMÄRKT

JAG HAR MÖTT GODHETEN

SÅ ÄRLIGT SJÄLVKLAR  
SÅ OSJÄLVISK

JAG HAR MÖTT GODHETEN

DEN FINNS  
FINNS SÅ KLAR OCH REN

DET ÄR SÅ GOTT

## LIVETS VIND

I livets vind vi färdas  
Lyfts upp så lätt, så fulla av längtan  
Färden vet vi ingenting om  
Den påverkar, smeker, vaggar, tröstar

I livets vind finns allt  
Stormen, så fruktad, så oberäknelig,  
Men vi är alla där, tillsammans  
Tillsammans med: oro, svaghet, styrka

I livets vind vi möts  
Ser varandra med olika ögon, så stängda, så öppna  
Ögon som kisar i vinden  
Efter trygghet, tillit, kärlek

I livets vind vi drömmer  
Ängar som brister ut i glädje, så nyfikna, så förtrollande  
Segrar över de onda vindarna, i evighet  
Så var ej rädd för vinden, livets vind, kisa, längta, älska

Få

Få finner lyckan  
Lyckan är ett stort tillstånd, ett ord  
Ordet används ofta  
Ofta ej tillståndet.....Ofta  
Ofta utan att veta vad som egentligen menas  
Är lyckan till för få?  
Få utvalda?

Utvalda vet oftast inte vad lycka är  
Är något självklart  
Självklart att alla ska få vara lyckliga  
Lyckliga kan endast de vara som ger möjlighet för lyckan att  
komma in

In i det varmaste och gro  
Gro för att knoppas och spridas  
Spridas till.....Spridas och bli till

## Marie Ulfsdotter Göteborg

### En whiskey till, för helvete!

Regnet drev in från havet och doften av torv och ullstrumpor fyllde puben. En tovig hund låg under en av barstolarna och stirrade tomt framför sig. De hade gått direkt till puben, blöta efter en vandring längs fjordsidan. Delfinerna hade dykt upp, felnavigerade, men ändå hoppfulla trots att de hamnat i en återvändsgränd.

– Guinness is good for you Lena, sa hennes vän och citerade en emaljskylt på väggen.

– Just för stunden duger det mesta, svarade hon tankspritt.

De gröna kullarna syntes oändliga utanför det immiga pubfönstret, darpilarna dunkade taktfast och hon funderade över allt som hänt.

Hon hade annonserat efter arbete i en irländsk tidning, Irish Farmers Journal, och fått svar. Mängder av svar. De flesta hade varit förtäckta äktenskapserbjudanden. Halvgamla, rödhåriga, irländska landsortsmän som suktade efter en kvinna. Brevet var skrivna i spretig stil och ett och annat foto hade slunkit med. De hade angett gårdens storlek, avkastning och hur stolta deras

mammor var över dem. Hon log vid minnet, men blev snart allvarlig igen.

På senvintern hade hon packat sin ryggsäck. Hon hade bestämt sig. Ett av breven hade tilltalat henne. Det var ifrån ett par, som behövde en jordbrukspraktikant. Kvinnan hade beskrivit gården och hästarna på ett sätt som lockade.

Att brevet hade varit ett indirekt rop på hjälp, förstod hon först senare. Då stod hon där själv bokstavligen i skiten.

Det vilade ett förfall över gården. Fasaden på bostadshuset hade krackelerat. Någon hade hjälpligt petat in murbruk i sprickorna. Hennes rum låg på andra våningen. Någon uppvärmning fanns inte. Fukten bildade rännilar på insidan av fönstret och en filt fungerade som gardin. På nätterna sov hon i sin medhavda sovsäck. Rullade in sig som en puppa med ett skyddande skal mot omvärlden.

Frukostarna åts under tystnad. Havregrynsgrot med strösocker och mjölk från granngården. Tekitteln sjöd på spisen. Det fanns inga ord i huset. På gårdsplanen, däremot, rådde ordergivning. Några rödhakar blandade sig i hundskall och svordomar. Herrn i huset fann ett nöje i att spatsera och peka med hela näven.

Hon arbetade tillsammans med John, en förståndshandikappad äldre man som bodde i grindstugan. Han fick betalt i natura och påstods leva av Guinness, socker och potatis. Han arbetade hårt, sammanbitet och pratade emellanåt om sin stora hobby. Hon fick en inblick i en dunkel, hemlighetsfull värld, där vadslagning hölls bakom gröna kullar. Tuppfäktning var Johns specialitet. Han födde upp stridstuppar bakom grindstugan, försedde dem med hullingar före kampen och kunde genom detta få in lite pengar.

Det var många boxar som skulle mockas. Hingstarna trampade på sönderrivet tidningspapper, som köptes billigt från traktens återvinningscentral. Det fick inte slösas på något, inte ens gamla nyheter. Om en pappersremsa, utan gödsel på, hamnade på gödselstacken blev det till att balansera ut i skithögen och hämta in den. Med bara nävarna.

Stövhögar på stallgolvet räknades och kontrollerades. I början hade hon försökt att trotsa hans pedantiska nit, men upptäckte snart att det inte tjänade något till. Hon blev snart lika metodisk som John. Föll in i rytmen, utan att ifrågasätta.

Beaglejakten på söndagarna var ett sätt att få komma ut. Vandra längs fälten med ett koppel av ylande hundar, som ivrigt sökte efter sitt offer. Det var en jakt utan mening, men med ett underligt underhållningssyfte. Haren, chanslös mitt bland blodtörstiga hundar, som slet och rev i den lilla kroppen. En gång återstod endast svansstumpen. I smyg hade hon lagt den i fickan och där blev den kvar.

Gården strax utanför Mullingar hade blivit till ett fängelse. Om kvällarna planerade hon sin flykt, medan kajorna flaxande letade efter nattläger. Det var en orolig tid bland trädskronorna. Herrn i huset låg i badkaret och skrek efter whiskey. Var fjortonde dag sänkte han sin lekamen i badkaret och gjorde nya smutsränder.

Hon hade blivit hans personliga chaufför. De for runt på krokiga vägar i grannskapet. I hästsläpet stegade fullblodsstoet, för att sedan visas upp på rävjakt bland traktens celebriteter. Det blev en lång väntan i bilen. Jakten kunde ta timmar.

Den varma soppan och ölen efteråt på puben. Högröda herrar i röda rockar och en kvinnlig chaufför. The bloody fox fick vad han tålde, men nog var det en lurig djävel. Hundarna hade gjort sitt, fullblodsstoet stampade runt i släpkärran och herrn i huset var nöjd.

– Jesus, you fucking cunt!

Vid hemkomsten var han åter brysk, skrek oegentligheter åt djur och människor. Blev arg då stoet trilskades. Ryckte och slet i grimman. Tvingade in henne i boxen. Hans stövlar satt som pansar. Chauffören förvandlades till stövelknekt.

– Ta och putsa mina stövlar och ställ dem i hallen, sa han och gick mot köket.

– Så fan heller, svarade hon trotsigt. Det kan du göra själv!

Resväskan var redan packad. Avresan noga planerad. Hon hade pratat med hustrun och klargjort sitt beslut för henne. De hade suttit framför öppna spisen och pratat, då och då avbrutna av whiskeyuppassning. En trappa upp hade han legat som vanligt i badkaret och ropat.

De hade turats om att springa. Sista omgången whiskey hade varit rejäl. Det ångade i badrummet och han hade legat där med slutna ögon.

Senare samma kväll gick hon lugnt ut med resväskan. Hustrun följde henne ut på gårdsplanen. Avskedet var odramatiskt. De nickade kort till varandra.

Hon stod vid grindstugan, alldeles under skylten Russellstown stud. Svart på vitt. Ett stuteri som varit hennes arbetsplats i över ett halvår. Hormonstinna hingstar och undfallande ston. En sammanfattning så god som någon.

Hennes vän kom. De for västerut mot Connemara. De skulle stanna ett par dagar i Clifden, för att sedan ta sig ner till Killary Harbour. Hon hade inte mycket kläder kvar. De flesta hade hon slängt in i värmepannan. En kremering utan begravning. En slags rening. Hon ville vara fri från allt, även från förnedringens dränglukt.

Connemaras berg omslöt dem likt kulisser. Svarta formationer utan djup i mörkret. Hon behövde tid för återhämtning. I Clifden kunde hon andas lugnt. Tidvattnet kom och gick. De balanserade på de smala fårstigarna längs bergskanterna. Havet nedanför. Hon hade köpt en ny tröja med flätor på. Ett hemligt meddelande var instickat, bärarens bomärke. En säkerhetsåtgärd för fiskarhustrurna när deras oigenkännliga män flöt iland.

De hyrde cyklar och tog sig ned till Killary Harbour. En slingrande väg omgiven av fuchsiahäckar. Fjordmyningen öppnade sig mot havet, en man i sin currach vickade sig fram i vågorna. De hade vandrat längs fjorden. På tillbakavägen hade de stannat till och lyssnat. En bil hade långsamt kört på den smala vägen ovanför kullen. Gräset i mittsträngen trycktes ned och ett

frasande ljud hördes. Omedvetet hade hon tryckt sig mot bergsslutningen och blickat ut över det mörka vattnet. Allt var stilla. Delfinerna hade vänt.

Vid puben möttes de av en man. En formell nickning och ett fast handslag.

– Är detta fröken Johansson? frågade han och visste redan svaret.

– Ja, svarade hon dröjande.

– Det har hänt en olycka på Russellstown Stud. Jag vill att du följer med tillbaka i morgon.

Herrn i huset var död. Han hade drunknat i badkaret. Men han hade ingen stickad tröja på sig.

*Tredje pris i novelltävlingen 2004. Motivering:*

”Stark miljöskildring med vardagsdramatik i en krävande och karg atmosfär.”

## GSS novelltävling 2004

### *Resultat*

Första pris i GSS novelltävling 2004 gick till **Kristina Pettersson**, Sävsjö, för den spirituella sagan ”*Kometen*”.

Andra pris gick till **Ann-Britt Edshag**, Göteborg, för den dramatiska krigssituationen ”*Vid bron*”, medan tredje pris gick till **Marie Ulfsdotter**, Göteborg, för den irländska vardagsdramatiken i ”*En whiskey till, för helvete!*”.

Hedersomnämningen tillföll **Kent Andersson**, Borås, för ”*Sommartid är starkölstid*”, **Mette Mjöberg**, Eslöv, för ”*Salta tårar*”, **Bitte Nohrin Jernberg**, Orsa, för ”*Marknadsaffären*”, **Anna Rasegård**, Malmö, för ”*Krysantemum till Mors dag*”, och **Elisabet Wandel**, Varberg, för ”*Oskar i solen*”.

Tävlingsjury var Ingemar Hermansson, Ditte Johansson och Cili Stjernlöf samt Raoul André som välbehövligen reservist.

112 insända bidrag konkurrerade om juryns gunst, varför naturligtvis vinnarna av nödtvång måste bli en mindre procentenhet än någonsin.

# GSS poesitävling 2004

## Resultat

I årets poesitävling deltog 98 poeter. Det är mer än dubbelt så många som förra året. Juryn, som bestod av Tess Benschner Johnsson, Kerstin Moberg, Sonia Rensch-Johansson och Tommy Martinsson, hade ett rikt material att välja ur. Slutligen enades vi om följande prislista:

- 1:a pris till Ann–Britt Edshag för dikten *Janus*.
- 2:a pris till Bill Larsson för dikterna *Flykten* och *Friktion*
- 3:e pris till Mattias Käck för dikten *rastplatsen*

Hedersomnämmanden

- till Johanna Andersson för dikten *Trevar på insidan...*
- till Mattias Käck för haikusviten *Sakta reser sig...* m.fl.
- till Mildred Lavonen för dikterna *I all enkelhet...* och *Högt över alla våra ord...*
- till Beatriz Quevedo de Hansen för dikten *Lillebror*
- till Astrid Skoglund för diktsviten *Jag mindes 1900-talet...*

Tommy Martinsson, poesijury

# Novelltävling 2005

Göteborgs Skrivarsällskap och tidskriften Öppen Scen inbjuder till en tävling i novellskrivande. Tema för tävlingen är ”*Utan skyddsnet*”. Tävlingen är öppen för alla utom för juryledamöter.

Så här gör du: Läggt ditt/dina tävlingsbidrag i ett ytterkuvert *utan* ditt namn eller avsändaradress på. I kuvertet bifogar du ett annat, mindre kuvert. I detta lägger du en lapp med ditt namn, adress och telefonnummer. Skriv *inte* ditt namn på utsidan av det! Sedan klistrar du igen det och skickar det i samma ytterkuvert som ditt/dina tävlingsbidrag till:

Göteborgs Skrivarsällskap  
Johnny Larsson  
Bangatan 24 E  
414 63 Göteborg

*\*Du får skriva flera noveller, men dessa får inte tillsammans överskrida tre A4-sidor. Varje novell kommer att bedömas var för sig och är en möjlig pristagare. Du får bara skicka in bidrag till tävlingen vid ett tillfälle.*

*\*Tänk på, att juryn måste kunna bedöma ditt bidrag utan att veta vem du är. Kan den inte det kommer den att stryka bidraget.*

*\*Din/dina noveller måste naturligtvis vara skrivna av dig själv och får inte tidigare ha varit publicerade.*

Priserna är modesta, vanligen bokpriser – det viktiga är äran. Antalet pristagare bestäms av tävlingsjuryn, som utses av GSS. Det brukliga är tre pristagare samt några hedersomnämnda, men juryn kan besluta annorlunda, om den anser det lämpligt.

Ditt deltagande i tävlingen innebär att du godkänner att ditt/dina bidrag får publiceras i GSS antologi och/eller tidskriften Öppen Scen. För övrigt behåller du alla rättigheter till det du skrivit. Däremot kan vi inte returnera insänt material.

Tävlingsbidrag skall vara inkomna senast 1 mars 2005.

Lycka till!

## Poesitävling 2005

Göteborgs Skrivarsällskap och tidskriften Öppen Scen anordnar också en poesitävling parallellt med novelltävlingen. Till skillnad från denna har den inget speciellt tema. Tävligen är öppen för alla utom för juryledamöter.

Så här gör du: Lägg ditt/dina tävlingsbidrag i ett ytterkuvert *utan* ditt namn eller avsändaradress på. I kuvertet bifogar du ett annat, mindre kuvert. I detta lägger du en lapp med ditt namn, adress och telefonnummer. Skriv *inte* ditt namn på utsidan av det! Sedan klistrar du igen det och skickar det i samma ytterkuvert som ditt/dina tävlingsbidrag till:

Göteborgs Skrivarsällskap  
Johan Drejare  
Kabyssgatan 4 A  
414 60 Göteborg

*\*Du kan deltaga med flera dikter, men den/dessa får inte omfatta mer än 50 versrader. Varje dikt bedöms var för sig och är en möjlig pristagare. Du får bara skicka in bidrag till tävlingen vid ett tillfälle.*

*\*Tänk på, att juryn måste kunna bedöma ditt bidrag utan att veta vem du är. Kan den inte det kommer den att stryka bidraget.*

*\*Din/dina dikter måste naturligtvis vara skrivna av dig själv och får inte tidigare ha varit publicerade.*

Priserna är modesta, vanligen bokpriser – det viktiga är äran. Antalet pristagare bestäms av tävlingsjuryn, som utses av GSS. Det brukliga är tre pristagare samt några hedersnämnda, men juryn kan besluta annorlunda, om den anser det lämpligt.

Ditt deltagande i tävlingen innebär att du godkänner att ditt/dina bidrag får publiceras i GSS antologi och/eller tidskriften Öppen Scen. För övrigt behåller du alla rättigheter till det du skrivit. Däremot kan vi inte returnera insänt material.

Tävlingsbidrag skall vara inkomna senast 1 mars 2005.

Lycka till!

## Göteborgs Skrivarsällskap (GSS)

Under trivsamma former träffas vi, lyssnar på varandras texter, umgås och inspirerar varandra. Sällskapet, som är religiöst och politiskt obundet, har som mål att:

- \* uppmuntra och stimulera människors skrivande
- \* värna om yttrandefriheten och allas rätt och möjlighet att uttrycka sig i skrift
- \* vara ett forum för kontakt mellan skrivande människor av alla åldrar, kön och etniska tillhörigheter
- \* ge människor ett tillfälle att presentera sina texter såväl skriftligt som muntligt
- \* stödja människor som vill utveckla sitt skrivande
- \* erbjuda skrivartävlings och etablera samtal kring skrivande och läsande
- \* låta olika kulturyttringar befrukta skrivandet
- \* stimulera läsandet av litteratur

Tyngdpunkten i vår verksamhet är Cafékvällarna, då vi träffas, fikar och njuter av de mest skilda lyrik- och prosauppläsningar och ibland någon sång. *Anything goes*. De som vill får dela med sig av sin kreativitet, men man är lika välkommen att bara lyssna och ha en trevlig kväll. Och alla är välkomna.

Andra aktiviteter som sällskapet arrangerar är responsgrupper (där vi delar med oss av synpunkter på varandras texter,) skrivarcirklar, skrivartävlingar, skivartävlingshelger, kulturfester och resor. Vi har uppläsningar hos intresserade bibliotek, caféer, föreningar, festivalarrangörer m.m.

Vi deltar årligen på Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg, då vi i samband med den ger ut vår antologi.

Medlem i GSS blir man genom att betala in 170:- på pg 35 86 46-8.

## *Öppen Scen*

är en oberoende tidskrift för litteratur och kultur som samarbetar med Göteborgs Skrivarsällskap. Öppen Scen vill överbrygga klyftan mellan etablerade och oetablerade författare och arrangerar tillsammans med GSS de årliga novell- och poesitävlingarna.

Prenumeration (4 nummer = ett år):  
150:- (privatpersoner)  
200:- (institutioner och företag)  
Postgiro: 96 04 07-5

Adress till Öppen Scen är: Öppen Scen  
Birgittagatan 21  
414 53 Göteborg  
e-post: [oppenscen@telia.com](mailto:oppenscen@telia.com)  
hemsida: <http://hem.passagen.se/oppenscen>

## *Antologi 2005*

Alla medlemmar är välkomna att medverka i vår kommande antologi. Ingen blir refuserad, men utrymmet är – framför allt av ekonomiska skäl – begränsat. Låt därför ditt bidrag hålla sig inom maximalt två A4-sidor. Vi som producerar antologin hoppas slippa den svåra uppgiften att välja bort något av det du skrivit. Skicka gärna ditt bidrag på en diskett i Word (för PC) men bifoga då en utskrift så att vi vet hur du vill att det skall se ut. Allra enklast är om du skickar Ditt bidrag per e-post. Ditt bidrag vill vi ha senast den 1 maj 2005 till:

Göteborgs Skrivarsällskap  
Jan Blomkvist  
Seminariegatan 3B  
413 13 Göteborg  
e-post: [intermezzo@swipnet.se](mailto:intermezzo@swipnet.se)  
och/eller: [lanciai@hem.utfors.se](mailto:lanciai@hem.utfors.se)

Finns det kanske en tankvagnshimmel som ivrigt väntar dem vid slutmålet, för att där kunna vagga dem till ro?

Ett par ögon med ett djup som omsluter

Han hade drunknat i badkaret

Tiden fanns inte, omgivningen fanns inte, det var bara jag i centrum av universum

Du är solskenet i mitt liv innan mörkret faller

en språkprofessor som tog sitt tunga huvud och planterade det i en kruka

Utanför fönstren flaxar ord och bilder undflyende för pennor och tangenter

Som en vingskadad fågel försöker jag fly mitt liv

Det som var mest upprörande var kanske att i en  
hast ha berövats fem decennier av sitt liv

Dina ögon färgar himlen svart

Gravarnas gruyliga grogrund  
gräver sig ner i minnenas dal

Mjölkstinn dricker jag om kvällen i långa djupa  
klunkar ett friskt vatten

Ständigt denna flykt i stulna likbilar

Men ge mig åtminstone morgondagen!

ISBN 91-631-4304-6